

Neusilují o nic

**Karel Dvořák,
novokněz**

Adalbert

měsíčník královéhradecké diecéze

2/2021 / ročník XXXI / 29 Kč

9 **Téma čísla: 2021 – Rok sv. Josefa**

14 **Pastorační plány na rok 2021**

18 **Vzpomínka na sestru Danielle**

26 **Obnoveno Bratrstvo sv. Filomeny**

(Z obsahu

- 5 **rozhovor**
Rád se nechám překvapit
Karel Dvořák
- 9 **téma**
Rok 2021 – Rok sv. Josefa
- 14 **pastorační plány 2021**
Diecézní centrum pro seniory
- 15 Diecézní centrum pro mládež
- 16 Katechetické a pedagogické
centrum
- 17 Centrum pro rodiny
- 18 **vzpomínka**
Vzpomínka na sestru Danielle
- 20 **osobnosti**
František Lukeš
- 24 **seriál**
Varhany v naší diecézi (12)
- 28 **jak to vidím já**
Popelec
- 29 **ČM Fatima**
Obnoveno Bratrstvo
sv. Filomény v Koclířově
- 30 **PMD**
Zprávy z misii
- 31 Charitní listy

Evidenční číslo: MK ČR E 10261.

Měsíčník. Vydává:
Biskupství královéhradecké,
Velké náměstí 35,

500 01 Hradec Králové.

Adresa redakce:

Tiskové oddělení, Velké nám. 35,

500 01 Hradec Králové,

tel.: 495 063 422,

e-mail: adalbert@bihk.cz

Šéfredaktor: Pavel J. Sršeň

Sazba: Pep-in, s.r.o.

Tisk: Tiskárna v Ráji, s. r. o.,

Semtín.

Cena: 29 Kč.

Roční předplatné: 319 Kč.

Bank. spoj.: Raiffeisenbank, a. s.,

Hradec Králové,

č. ú. 1016004393 / 5500,

variabilní symbol 551,

specifický symbol je evidenční číslo

čtenáře (viz adresní štítek).

ISSN 2570-7531

Sv. Josef jako vzor otce

Papež zvláštním dekretem vyhlásil Rok sv. Josefa. Ve svém listu *Patris corde* (Otcovým srdcem) představuje sv. Josefa jako vzor otce.

Sv. Josefa mám spojeného s jednou vzpomínkou z mého dětství. Bylo to v době, kdy jsem docházel na náboženství a náš pan farář Čeněk Ptáček velmi hezky mluvil o sv. Josefovi. Často vzpomínal na svého tatínka, který sv. Josefa velice ctil.

Sleduji pozorně papeže, jak často mluví o sv. Josefovi a to mě inspiruje, abych přemýšlel o svém vztahu k němu. Proč je pro mě důležitý? Josef pečoval o Svatou Rodinu a nebylo mu zatěžko cokoliv pro ni obětovat. Inspiruje mě k otázce, s jakým nasazením pracuji pro druhé. Byl to vynikající muž, velice pracovitý. Dnes je krize řemesel. Jsem vděčný Pánu Bohu, že jsem začínal svou cestu ke kněžství od řemesla. Velikost sv. Josefa, jak napsal papež František ve svém listu, spočívá v tom, že byl Mariiným snoubencem a Ježíšovým adoptivním otcem. Být tátou, otcem v rodině či ve farnosti – kněžství je náročné poslání. Kde se to mám naučit? Jsem vděčný všem kněžím, kteří mi svým příkladem ukazovali krásu otcovství. Je potřeba o tento dar prosit. Sv. Josef se dnes může stát vzorem všech lidí, kteří žijí v určitém stínu. Může být vzorem pro lidi pracující v pomáhajících profesích. Na prvním místě to jsou rodiče a prarodiče, prostě všichni, kteří pečují o děti a mládež.

V době vánoční každoročně čteme úryvek z Matoušova evangelia, kde Josef stojí před těžkým rozhodnutím – mám Marii propustit anebo ji přijmout jako svou manželku? Vidíme u něho tvořivou odvahu, kterou si potřebujeme sami osvojit. Člověk by čekal, že svatá Rodina bude mít od Pána Boha určitou protekci, ale oni museli hledat Boží vůli velmi těžce stejně jako my. Kněz ve farnosti je duchovním otcem farníků a má ambice vytvářet z nich rodinné společenství. V rodině je důležité, aby byly zastoupeny tři formy života. Společenství, společnost a organizace. Rodina, potažmo i dobrá farnost je cvičištěm, kde získáváme zkušenosti a předpoklady, abychom v životě uspěli a vydávali svědectví o Boží lásce. Přeji nám všem, abychom v životě sv. Josefa nacházeli stále novou inspiraci, jak se postavit k mnoha náročným úkolům, které jsou v tomto roce před námi.

Na závěr svého zamyšlení bych rád citoval modlitbu, kterou jsem zdědil po knězi, který mi vypomáhal v jedné farnosti. K Tobě, sv. Josefe, přicházíme ve své tísní. Když jsme vzývali o pomoc tvou přesvatou snoubenku, žádáme od Tebe ochranu. Pro lásku, která Tě pojila s neposkrvněnou Pannou a Bohorodičkou a pro otcovskou lásku, s kterou jsi objímal Ježíše, přimluv se za nás. Starostlivý strážce sv. Rodiny opatruj vyvolený lid Ježíše Krista. A jako jsi kdysi vysvobodil Ježíše z nebezpečí života, tak nyní chraň a braň církev Boží.

Rád se nechám překvapit

Jáhen Kája Dvořák byl mnoho let na Litomyšlsku pojem. Od loňského roku je to kněz Kája Dvořák. Nikdo, ani on, nečekal, že by se to mohlo někdy tak stát. Cesty Páně jsou opravdu nevyzpytatelné a lidské putování po Božím světě často samé překvapení. O své životní cestě, sice s ostychem jemu vlastním, **P. Karel Dvořák** pro čtenáře Adalberta povyprávěl.

Prozradíte něco o svém původu?

Pocházím z Osíka. Maminčino dívčí příjmení bylo Dvořáková a vzala si zase Dvořáka. V souvislosti s tím jsem často třeba na úřadech opravován, že jsem se spletl. Moje babička z otcovy strany byla Němka. Všichni moji němečtí příbuzní, kteří bydleli ve Strakově, byli odsunuti do Německa. Po mém jáhenském vysvěcení se mi podařilo zkontaktovat příbuzné v Německu. Jsem rád, že o sobě víme. Můj tatínek byl truhlář. K mé škodě jsem toho od něho moc nepochytil, nejsem moc manuálně zručný. Dokážu věci třeba vyrobit, ale ne vymyslet. Nebyl jsem ale ani intelektuálně zaměřený, zase tak moc mi škola nešla. To až později mě začalo bavit vzdělávání se. Maminka učila v mateřské školce, ale režim jí nedovolil dokončit vzdělání, takže nejdříve zůstala se mnou a s mojí sestrou doma, a když jsem začal chodit do školy, začala pracovat v zemědělství, kde zůstala po celý život.

Jakou jste měl původní profesi?

Po základní škole jsem přemýšlel o tom, že bych rád byl prodávčem nebo průvodčím. Když se na to dívám dnešním pohledem, už tehdy mě lákala práce s lidmi, ale to jsem si tenkrát neuvědomoval. Nakonec jsem se chtěl vyučit autoklempířem ve Vysokém Mýtě, ale nepřijali mě, takže jsem se stal strojním zámečnickem. Po vyučení mi bylo jasně řečeno, že nástavbové maturitní studium není pro mě... Vojnu jsem prožil se samopalem jako

strážný muničních skladů v Bakově nad Jizerou. Vloni jsem se tam jel po letech podívat. Potřeboval jsem v sobě tuto svoji životní kapitolu uzavřít, odpustit tehdejší mazákům šikanu... Prošel jsem si areál, útulek pro bezdomovce, ještě před tím útulek pro psy, kde se mi vše znovu silně připomnělo. Po vojně jsem se vrátil zpět do vysokomýtské Karosy.

Při bohoslužbě na jednom poutním místě se mi z ničeho nic rozpárala jáhenská štola a byla podobná kněžské... Že by znamení? To už jsem byl vnitřně rozhodnutý.

Předpokládám, že pocházíte z věřící rodiny.

Naše rodina byla víru praktikující. Přestože ředitel základní školy přesvědčoval rodiče, aby nás na náboženství nepřihlašovali, absolvoval jsem výuku náboženství a pravidelně jsme jezdili do Litomyšle na bohoslužby. Měl jsem velmi rád litomyšlského kaplana Zdeňka Mládka. Když jsem byl v páté třídě, krátce po své padesátce však zemřel. Tenkrát jsem v kostele hodně plakal. Tehdy jsem si hrál doma na kněze, čemuž jsem později, již jako jáhen, nerozuměl. Když P. Mládek zemřel, začal jsem, co se týče víry, rebelovat. Stalo se to

pro mě povinností. Takže jsem třeba někdy v deváté třídě jedním vchodem s rodiči do kostela vešel a hned tím druhým odešel. A tak, když si mně někdo z rodičů na své děti stěžuje, říkám jim, že ani já jsem neměl hned vše jasné. Pokud oni ano, tak já rozhodně ne.

Kdy jste se dobrovolně k víře vnitřně vrátil?

Před vojnu jsem šel v Litomyšli ke zpovědi k mladému knězi Vladimírovi Janouchovi. Bylo mi osmnáct. Po zpovědi vyšel ze zpovědnice a se slovy: „Drž se!“ mě poplácal po zádech. Toto jeho gesto mě celé dva roky vojny drželo nad vodou. Po mém návratu z vojny byl on stále v Litomyšli. A to už si mě vytáhl z kostelní lavice, abych začal ministrovat a více se zapojil do života farnosti. Dalším důležitým člověkem, který mě ještě za minulého režimu ovlivňoval, byl pan rektor František Strítěský, poslední litomyšlský piarista, tehdy již v důchodu. Před rokem 1989 to bylo pro nás mladé krásné období, které mělo příchutí dobrodružství. Scházeli jsme se často potají, jezdili za námi na besedy třeba Oto Mádr nebo Jiří Grygar.

A přišla Sametová revoluce.

Rektor Strítěský se jí ještě dožil, v prosinci pak zemřel. V Litomyšli vedl farnost Václav Adamec. Prožil jsem intenzivně několik dnů v Praze při děkovné pouti za svatořečení Anežky České. Přivezli jsme tenkrát do Litomyšle od kardinála

Františka Tomáška dopis, ale P. Adamec nám jej nedovolil zveřejnit. Nevěřil ještě, že by se mohlo něco ve společnosti změnit.

77 Vy jste se posléze rozhodnul studovat dálkově teologii na KTF v Praze.

Ještě před tím jsem si ale musel dodělat maturitní vzdělání. A mě v této době dálkového čtyřletého studia začalo velmi bavit učení. Jistě na to měli vliv kvalitní učitelé z českořebovského gymnázia. Po revoluci biskupové dávali zelenou laikům i zelenou svěcení trvalých jáhnů. Domluvili jsme se tedy s partou kamarádů a ke studiu teologie jsme se v Praze přihlásili.

77 Vraťme se ještě trochu zpět. Než jste začal přemýšlet o duchovním stavu, směřoval jste před tím přirozeně k manželství?

Jáhenské svěcení jsem přijal ve 32 letech. Do té doby jsem opravdu hledal svoji životní cestu. Takže nějaké pokusy o vztahy vedoucí k manželství byly, ale byly to spíše takové nesmělé pokusy, které nevedly k cíli. Ale svůj život v manželství jsem si dokázal představit.

77 Teologii jste tedy posléze začal studovat již s úmyslem stát se trvalým jáhnem?

Ano, ale byl jsem v tom takový samorost, protože tehdy v diecézi nebyla žádná organizovaná diecézní formace. To spíše kardinál Miloslav Vlk se nám vždy po sobotních přednáškách na fakultě věnoval. Přicházel za námi a mluvil s námi o mnohých věcech. Později předal naši přípravu dalším. Také kněží, kteří mi byli nablízku, mě na moji cestě doprovázeli. Důležité pro mě bylo i to, že jsem mohl odejít z Karosy a nastoupit v r. 1992 do domova důchodců v Litomyšli. Konečně jsem začal pracovat s lidmi. Půl roku jsem pracoval i v léčebně dlouhodobě nemocných. Téměř pětiletá práce se seniory a nemocnými mně pro jáhenskou službu dala hodně. Myslel jsem si tehdy, že budu jáhnem a dál si hezky pracovat v domově důchodců. Jenže biskup Karel Otčenášek to viděl jinak a po vysvěcení jsem byl umístěn na faru v Litomyšli.

77 Vaše povolání k jáhenství bylo tedy zcela pragmatické?

Dá se říci, že ano. Jistěže jsem měl i okamžiky, kdy jsem vnímal Boží vedení na mé cestě. Ale byly to spíše jednotlivé kamínky do té mojí jáhenské mozaiky. Za všechny alespoň tento. Seděl jsem tehdy v džungli klášterních zahrad, které byly tenkrát ještě v neutěšeném stavu. Četl jsem si v Bibli proroka Izaiáše: „*Koho*

pošlu a kdo nám půjde? I řekl jsem: Hle zde jsem, pošli mne...“ Iz 6,8. Vůbec nevím, jak jsem se k těmto slovům dostal, proč jsem je tehdy četl. Ale zasáhla mě.

77 Jak jste prožil svěcení?

Nejprve nutno říct, když porovnáím nyní obě svěcení, že svěcení na jáhna bylo pro mě mnohem větším životním zlomem, než kněžské svěcení. Jáhenské svěcení bylo velkým předělem v mém životě, spojeným mimo jiné i s rozhodnutím žít v celibátu. Těsně před svěcením jsem prožil exercicie v klášteře v Králíkách a přijel jsem z nich naprosto rozbouraný a s otázkou ANO nebo NE? V Litomyšli již nasmlouvané autobusy pro farnost na svěcení do Hradce Králové a já v naprosté nejistotě. Tenkrát jsem se potkal v autobusu s kamarádkou řeholní sestrou Klárou Stráníkovou, která mi tehdy něco řekla. Nevím už, co to bylo, ale v té chvíli jsem ohledně povolání měl jasno. A nikdy jsem svého rozhodnutí nelitoval. Samotné svěcení jsem prožil dost zvláště. Byli tam s námi bohoslovci, kteří před oltářem klečeli před námi ležícími. A jak jsme my svěcenci při prostraci leželi na zemi, tak ten jeden se mě svojí botou dotýkal hlavy. Takže litanie ke všem svatým jsem prožíval s myšlenkou, jestli mně dotýčný na moji hlavu fakt šlápne. Jinak to pro mě

(V divadelní hře Sluha dvou pánů

(Dovolená v Beskydech

(Na cestě do Končin u Litomyšle

(S rodiči a se sestrou

(Na dovolené s rodinami v Jeseníkách

byla opravdová svatba i s patřičnou oslavou v Litomyšli. Rodiče měli ze mě radost.

77 Přišel první všední den po svěcení. Jaký byl?

Nejprve jsem ještě dva měsíce pracoval v domově důchodců a až v září jsem byl první den na faře. A byl velmi zajímavý. Ještě před ním jsme se s farářem Františkem Benešem domlouvali, že přijdu v pondělí ráno na faru do práce. Tak já tedy v pondělí přišel a František nikde. Odjel na setkání vikářů. Chodil jsem po faře a hledal, co by. Nakonec jsem se pustil do úklidu lejtster v kanceláři.

77 Vyrostl jste de facto v Litomyšli, kde jste po vysvěcení zůstal až dodnes. Jak Litomyšlané brali to, že je z vás duchovní autorita?

Každopádně jsme všichni potřebovali čas zvyknout si na nové skutečnosti. Především si farnost musela zvyknout na službu jáhna jako takovou. Do té doby farníci neměli zkušenost s trvalým jáhenstvím. Museli jsme jim vysvětlit, co vlastně bude naplní mojí služby. A všichni jsme museli hledat cestu k trvalé jáhenské službě. Myslím si, že je to moc fajn a mělo by to tak být, že trvalý jáhen vyjde z farnosti, ve které následně zůstane a která si dokonce přeje, aby měla jáhna.

Dnes nám jáhen v Litomyšli a okolí stále chybí, osobně na to myslím stále ve svých modlitbách.

77 Celý život jste pro všechny generace kolem, stejně jako biskup Karel Herbst, Kájou.

Nikdy mi to nevadilo, naopak mě v tom velmi povzbudil salesián Josef Kopecký – pro všechny Jožka. Často nabízím tykání. Bourá to bariéry.

77 V čem jste se jako jáhen změnil v rámci let služby?

Jáhнем jsem byl 24 let. V mé službě mě vždy velmi pomáhalo společenství trvalých jáhnů. Scházeli jsme se v rámci celé republiky. Vznikla přátelství na celý život. Dnes jsou formace jáhnů perfektní, ale pak se již vzájemně třeba ani nepotřebují. My jsme si vždy udělali týden v červnu čas jen pro nás. Z našich setkání jsem hodně čerpal. Na počátku mé jáhenské služby jsem se držel metodiky a daných postupů či zvyklostí. Dnes jdu v přípravách ke svátostem svojí cestou, posunul jsem se k rodinám, nesedím na faře a nečekám, až za mnou někdo přijde.

77 Jaká spiritualita je vám blízká?

Karmelitánská, jsem terciářem karmelitánského řádu. Na exercicie jezdím do Kostelního Vydří. Kvůli pandemii jsem si vloni do Kostelního Vydří alespoň zajel na jeden den, abych mohl sloužit mši svatou v tamním kostele Panny Marie Karmelské. Před kněžským svěcením jsem šel pěšky svoji osobní pouť do Kostelního Vydří. Je to můj druhý domov, roky jsem

tam jezdil na kněžské rekolekce s P. Vojtěchem Kodetem. Mojí mamince se velmi líbil osázený hrob tamního karmelitána P. Metoděje Minaříka na klášterním hřbitově. Při mojí primici mi karmelitán Václav Brož přivezl sazenice rostlin z onoho hrobu, abych jimi mohl osázet mamčin hrob.

77 A co vaše „spiritualita“ ochotnická a fenomén Hřebíček na hlavičku?

Velkým ochotníkem byl především můj tatínek, který mě k divadlu přivedl. S partou mladých lidí, ve které byl i Prokop Tobek - dnes vikář v Jičíně, jsme se rozhodli hrát divadlo. Naše divadelní společnost se jmenovala Hřebíček na hlavičku. Netušili jsme, jakou popularitu získá. Všechna naše představení byla ihned vyprodaná. Aniž bych o to usiloval, byl jsem z počátku jakýmsi principálem souboru, což lze těžko skloubit s hraním, režimováním a dalšími povinnostmi. Dnes je to již uzavřená záležitost. Hráli jsme šest let a poslední připravované představení Den, kdy unesli papeže jsme již ani neodehráli pro nespolehlivost některých členů souboru.

77 Když jsem se vás před lety ptal, jestli se necháte někdy vysvětlit na kněze, odpověděl jste mi s naprostou jistotou, že ne, že takto je to správně. A ejhle! Co se stalo?

Vybavuji si to dobře. Tenkrát jsem odpověděl, že ti, kdo si to přejí, tak ať se

modlí. Zkrátka, pro ten čas tehdy to bylo tak a tak. Prvním impulsem bylo onemocnění P. Františka Beneše. Tenkrát se vrátil z nemocnice s bočním vývodem. Já běhal po Litomyšli a brečel jsem. Uvědomil jsem si, že se František pro mě stal po smrti mého otce druhým tátou. A najednou jsem začal v té jeho nemoci poznávat, že i on mě bere jako svého nejbližšího člověka. A v tom brečení a modlení a běhání po městě a litomyšlském hřbitově to ve mně začalo rezonovat. Nakonec, František si to vždy přál.

Stejně tak mě tato myšlenka na kněžství nedala klid i na pohřbu biskupa Pađoura. Pak ale nastala v Litomyšli ve farnosti složitá doba a také František se neuzdravoval, změnilo se vedení farnosti, takže já své případné kněžství potlačil, protože bylo třeba řešit úplně jiné záležitosti. Až když František zemřel, tak se mi to vše vrátilo a já to nakonec řekl Františkovi až nad jeho hrobem. Ale on to ví...

Co byla změna, tak to, že když jsem se s tím začal svěřovat kompetentním lidem, nikdo neprojevoval bujaré nadšení, nikdo mě nikam netlačil. To dříve jsem zažíval během let jáhenství opak. Nakonec jsem se rozhodnul jít sám za sebe pětidenní pouť do Kostelního Vydří. Po této pouti jsem jel s naším okrskovým vikářem Josefem Matrasem po poutních

☛ S litomyšlským farářem Františkem Benešem

místech ve Francii a Španělsku. A tam se mi stalo to, že se mi při bohoslužbě na jednom poutním místě z ničeho nic rozpárala jáhenská štola a byla podobná kněžské... Že by znamení? To už jsem byl vnitřně rozhodnutý. Když mi pak pan biskup Jan řekl, že by to možné bylo, oznámil jsem to mamince. Nechtěl jsem, aby se to dozvěděla od někoho jiného. Bylo jí v té době 87 let a za tři dny po tom za mnou přišla, že je ráda, že jsem jí to řekl, že co kdyby umřela. A opravdu se mého

kněžského svěcení nedožila, což tušila, jak mi po její smrti řekla kamarádka.

☛ Jak přijala farnost a lidé kolem vás rozhodnutí stát se knězem?

Oznamoval jsem to postupně. Když jsem to řekl ve společenství manželů, se kterými se scházíme více jak 20 let, zavládlo naprosté a dlouhé ticho. Jenda Pitřinec musel přinést něco ostřejšího, a to i pro ty manželky, které si nikdy nic nedaly. Čekali všichni cokoliv, ale že se budu chtít stát knězem, nikdo. Farnost si na to musela také zvyknout. Jednoduché to pro nejbližší lidi nebylo.

☛ Nebylo a není stále pro věřící, kterým jste léta sloužil jako jáhen, těžké jít k vám najednou ke zpovědi?

Určitě ano. Ono svěřování se a zpovídání se má zcela jiné rozměry. Ale jsem až překvapen, jak si mě i v této službě Pán vede.

☛ Jak byste chtěl prožít vaše kněžství?

Neusiluji o nic. Jestli mě Pán Bůh chce mít věčným kaplanem, rád jím budu, pokud to vidí jinak, rád se nechám překvapit jako už mnohokrát v životě.

Pavel J. Sršeň

☛ Děkovná pouť novokněží z ČR říjen 2020, setkání s papežem Františkem ve vatikánské Aule Pavla VI.

☛ Pěší pouť z Litomyšle do Mariazell

Téma: rok 2021 – Rok sv. Josefa

Papež František vyhlásil rok 2021 Rokem svatého Josefa

Milovaný otec, citlivý otec, poslušný a přívětivý, otec tvořivě odvážný, setrvávající ve stínu – těmito přívlastky charakterizuje papež František sv. Josefa. Apoštolským listem *Patris corde (Otcovským srdcem)*, zveřejněným 8. 12. 2020 u příležitosti 150. výročí vyhlášení svatého Josefa za Ochránce všeobecné církve, vyhlásil papež František rok 2021 Rokem svatého Josefa, Ježíšova pěstouna.

Dekretem *Quemadmodum Deus*, podepsaným 8. prosince 1870, přiřkl titul Ochránce všeobecné církve Mariinu snoubenci blahoslavný papež Pius IX.

Apoštolský list *Patris corde* doprovází dekret apoštolské penitenciárie, který ohlašuje zvláštní *Rok sv. Josefa* vyhlášený papežem a stanovuje podmínky pro získání odpustků.

Dar plnomocných odpustků lze získat za obvyklých podmínek, mezi které patří svátostná zpověď, svatě přijímání a modlitba na úmysl Svatého otce. Věřící musejí odmítnout veškerou zálibu v hříchu a zúčastnit se akcí spojených s Rokem sv. Josefa při příležitostech určených Apoštolskou penitenciárií.

Dekret připomíná, že sv. Josef byl mužem modlitby, který také dnes všechny zve k prohloubení vztahu s Otcem, dovolujícím rozpoznat Jeho vůli v životě. Plnomocné odpustky může získat ten, kdo se nejméně na 30 minut zastaví v rozjímání nad modlitbou Otče náš nebo se zúčastní duchovních cvičení či jednodenního soustředění zahrnujícího meditaci nad postavou Mariina snoubence.

Sv. Josef byl spravedlivým mužem střezícím hluboké tajemství svého srdce.

Pomáhá objevovat hodnotu ticha a poctivosti v plnění každodenních povinností. Také ti, kdo během tohoto roku po jeho příkladu vykonají skutek tělesného či duchovního milosrdenství, mohou získat plnomocné odpustky.

Nejdůležitějším rysem Josefova povolání byl úkol střežit Svatou rodinu z Nazareta. Aby všechny křesťanské rodiny pocítily pozvání vytvářet atmosféru jednoty, lásky a modlitby, je dar plnomocných odpustků rozšířen také na rodiny nebo snoubence, kteří se společně modlí růženec.

Papež Pius XII. zavedl 1. května 1955 svátek sv. Josefa Dělníka s poukazem na důstojnost práce a s úmyslem inspirovat sociální život a zákony, založené na rovném rozdělení práv a povinností. Plnomocné odpustky budou moci získat také ti, kdo svěří svou každodenní práci sv. Josefovi.

Sv. Josef je rovněž patronem lidí v nebezpečných situacích, trpících, donucených k útěku a osamocených. Apoštolská

penitenciárie oznamuje možnost získat plnomocné odpustky také pro ty, kdo se pomodlí litanie ke sv. Josefu nebo jakoukoli jinou modlitbu ke sv. Josefu, podle vlastní liturgické tradice, na úmysl pronásledované církve a za posilu pro křesťany vystavené různým formám útlaku. Jako zvláště vhodné příležitosti získání plnomocných odpustků se zmiňují svátky ke cti sv. Josefa, tedy 19. března a 1. května, ale také svátek Svaté rodiny, Neděle sv. Josefa podle byzantské tradice, 19. den každého měsíce a každá středa, která je v latinské církvi tradičně zasvěcená sv. Josefu.

V současném kontextu sanitárního ohrožení je dar plnomocných odpustků rozšířen zejména na staré lidi, nemocné, umírající a ty, kteří nemohou vycházet z domova. Podmínkou v těchto případech je odmítnutí záliby v hříchu, úmysl dostat všem stanoveným podmínkám, jakmile to situace dovolí, a modlitba ke cti sv. Josefa spojená s obětí vlastního utrpení.

Svědectví: Co pro mě znamená svatý Josef?

Sv. Josef nás učí přijímat Boží dary

Jako nositel jeho jména vnímám nejprve samo poselství jména, pak Josefovu postavu. Poselství je jednodušší. Je to dar a výzva. Jsi to, ale ne zcela. Musíš (můžeš!) se tím stát. Co jsem? Čím se stát? Pro vysvětlení musíme do Starého zákona, do první knihy Mojžíšovy, k Josefovi Egyptskému. Jako syn praotce Jákoba byl vytouženým (a dodejme vymodleným) dítětem od milované ženy Ráchel (Gn 30,22-24). Je to právě ona, kdo dává svému synu jméno Josef, tzn. Přidej-Bůh, s komentářem: „*Kéž mi Hospodin přidá*

ještě dalšího syna.“ Když toto zvolání zobecníme („*Ať mi Bůh přidá další dary!*“), dostaneme překvapivě ambiciózní postoj, který žádá další výklad, upřesnění.

Při rozjímání o tomto poselství je pro mě důležitá „josefovská“ interpretace. Tedy nikoli hladově, ale odevzdaně – čekat a toužit po Božích darech. Přijmout, co dává On, nevynucovat si, co chci já. Přijmout též bezvýhradně, co už dal. Zde se mi otevírá široké a dnes takřka klíčové téma – sebezříjetí. Výzva jména Josef říká, že je třeba učit se ta dobrodiní shůry vnímat, neboť Bůh stále dává, ale my býváme slepí... Výzva mi říká: důvěřuj v Boží lásku, On se postará.

Postava sv. Josefa. Tajemství. Zahalen mlčením. Typický muž, chlap. Zde navíc

někdo, na koho se Bůh spoléhá a zcela svěřuje do jeho rukou své dva největší poklady – Syna a matku. Tedy jakoby teprve sv. Josef dával plný smysl poselství svého jména: Svěřuji svou cestu Bohu, On se postará. Bůh se svěřuje se svými dary do mých rukou, abych se postaral o jeho věci.

Vztah ke svatému Josefovi? Zkušenost s jeho přímluvou? Zachovám josefovské mlčení a zaštitím se zkušeností své oblíbené světky sv. Terezie z Avily: „*Zdá se, že Bůh dovolil jiným světcům, aby nám přispívali v té či oné potřebě, zatímco já zakusila, že přímluva sv. Josefa se vztahuje na všechny.*“ (Život VI,6)

P. Josef Matras)
farář v Bystrém u Poličky

Královéhradecká diecéze má pro rok 2021 mimořádného patrona – sv. Josefa

Při slavnosti Matky Boží Panny Marie 1. ledna 2021 pronesl královéhradecký biskup Jan Vokál zázračnou modlitbu ke sv. Josefovi a svěřil tak diecézi do jeho ochrany (viz foto na 2. straně obálky).

Text zázračné modlitby

Velký Patriarcho a patrone Kristova Tajemného těla – Církve, svatý Josefe!

Od stvoření světa jsi byl Bohem vyvolený, aby ses stal hlavou Svaté rodiny, pěstounem vtěleného Syna Božího a snoubencem přesvaté Panny Marie. V chudobě, v pronásledování, ve vyhnanství, v nedostatku a v odříkání všeho druhu jsi vždy usilovně plnil Boží vůli, vynikal jsi dobrotou, bohabojností a neúnavnou službou druhým. Stal ses tak pro všechny generace vzorem muže, manžela, otce i světce, křesťanským symbolem zbožnosti, pokory, lásky a čistoty. V jednotě s našim papežem Františkem dnes o slavnosti Matky Boží Panny Marie zasvěcuji a svěřuji sebe, kněžstvo, členy reálných společenství i všechen lid

královéhradecké diecéze pod Tvou mocnou ochranu.

Kéž se – na Tvoji přímluvu – zacelí bolestná rána pandemie, kéž lidé litují

svých hříchů a obrátí se k Bohu, kéž osoby duchovní vedeny Duchem Svatým zahoří ctnostmi pro Boží království. Kéž se v nás obnoví vědomí naší úplné závislosti na Bohu a oživí upřímná vděčnost za dary, kterými nás Pán dnes a denně zahrnuje. Kéž se ozdraví vztahy ve veřejném životě, v politice a ve společnosti, kéž se obnoví a posvětlí naše rodiny a vztahy v nich, kéž skrze svátost manželství lidé znovu objeví vznešenou krásu Původce veškerého bytí, dobra a lásky.

Před Bohem se Ti dnes cele odevzdáváme, prosíme o Tvou trvalou přímluvu u Pána, o ochranu a pomoc v našem povolání, v životních křížích, v opuštěnosti, nemocech, stáří i v hodině naší smrti.

Svatý Josefe, oroduj za nás!

Vztah k sv. Josefovi mám propojen s mým otcem

Jsem velmi vděčný za Rok sv. Josefa a rodiny. Moc se těším na texty a bádání moudrých lidí o životě sv. Josefa. Jsem přesvědčen, že mu hodně dlužíme. Třeba se objeví dal-

ší historické, archeologické či teologické skutečnosti, které více poodhalí jeho život. Můj vztah ke sv. Josefu je propojen se vztahem k mému tatínkovi, který také nesl jméno Josef. On se tak nejen jmenoval, ale on jej svým životem v mých představách také ztělesňoval. Můj tatínek se nepodobal postavám ze svatých obrázků. Spíše se obraz i život tatínekův usídlil v mém vidění sv. Josefa. Tatínek pocházel ze Slovenska, z nádherné vesničky obklopené kopci stražovské hornatiny. Odtud si přinesl do života tu slovenskou „zaťatost“ i pevně zakotvenou víru otců. Byl – muž spravedlivý – a snažil se dodržovat povinnosti a tradice jak nejlépe mohl. Chtěl se stát knězem, ale toužil po rodině. Svůj vztah k Panně Marii vkládal do denní modlitby růžence už od svých studií. Když pak potkal maminku, která pochází z malé vesničky u Proseče, tak zůstal s ní v Čechách a ač se maminka jmenuje Eva, tak první dcerka dostala jméno Marie. I já a mí sourozenci máme druhé křestní jméno Marie. V mých představách má sv. Josef tatínkovy drsné a upracované ruce, trpělivost, nadšení a sílu zvládnout každou práci, která je zapotřebí udělat pro rodinu a přátele. Má jeho úsměv, se kterým se s láskou dívá na svou rodinu, pro kterou je ochotný obětovat všechno. Má jeho něhu, se kterou se občas přitočil k mamince a dal jí pusku. Má jeho soustředěnost v modlitbě, touhu naplnit správně vůli Boží. Vidím ho jako veselého přítele mnohých, se kterým je radost posedět a čest být jeho přítelem. Slyším ho, jak vášnivě debatuje s přáteli o poměrech a bezprávích a plánech, co s tím, tak jako u nás doma, když se tatínek zlobil na komunisty, až ho maminka musela uklidňovat. Prožívám s ním příběh poutě do Jeruzaléma, kdy pohodu a radost vystřídá strach a děs ze ztráty syna a slyším, jak říká: „*Pojď, najdeme ho. Udělám cokoli v pro jeho záchranu.*“

Byli jsme s rodiči a jejich přáteli na výletě. Byla nás kupa dětí a při návratu jsme čekali na nádraží, než přijede náš vlak. Pak přijel ještě jeden o 10 minut dříve a my všichni do něj nastoupili. Jen moje sestra, která o tom dřívějším nevěděla a myslela, že je ještě čas, se šla podívat k trafice na pohledy. Vlak se rozjíždí a my ji vidíme samotnou na nástupišti. Chvilí děsivého strachu přeruší bouchnutí dveří, pak nadávání výpravčího bláznovi, co se chce zabít skákáním z rozjetého rychlíku, které končí siluetou tatínka, jak drží sestru v náručí. Ještě jeden moment mi ty příběhy propojuje. Pohled vděčnosti maminky, když po shledání objímá sestru a hubuje tatínka, že nemá rozum, že se mohl zabít. Pohled, který říká – miluji tě, s tebou zvládneme všechno. Věřím, že se stejně dívala Maria na Josefa, když odcházeli s Ježíšem domů.

Josefovu lásku k Marii a Ježíši bytostně cítím ve vzpomínkách, jak to bylo u nás doma. Jen když o tom občas přemýšlím, je mi líto malého Ježíše, který podle církevní nauky neměl sourozence. Moc bych mu je přál. I Marii a Josefovi. V mých, asi heretických, představách tam občas jsou jako u nás doma. A je to krásný. Můj sv. Josef dává Ježíši prostor, tak jako tatínek mě, aby mohl naplnit svůj život tak, jak to cítí on sám přes to, že se tu vznášela otázka a trochu i strach – Proč zrovna takhle?

Stále vnímám tu, byt' nevyslovanou, ale žitou větu obou mých svatých Josefů: Až budeš něco potřebovat, jsem tu pro tebe.

Věřím, že svatý Josef mohl odejít na věčnost jako můj tatínek – obklopen rodinou, držet za ruku svoji milovanou ženu a jít napřed připravit jí místo ve slávě Boží. Bylo to v neděli a já právě odcházel sloužit mši svatou. Můj vztah k sv. Josefu je hodně osobní a blízký. Moc rád bych souzněl skutky svého života s jeho životem, abych si alespoň trochu zasloužil ten dar mých rodičů, že mohu nosit jeho jméno - tak jako můj tatínek. A ten mi nasadil latku hodně vysoko.

Mons. Josef Suchár)
farář v Neratově v Orlických horách

Josef Veselý: A tak jsem nebyl nikdy sám

A tak jsem nebyl nikdy sám
vždy jsme šli spolu dva
on se svým jménem a já
pod pláštěm skrytosti jeho
on holí poslušnosti
rytmus mi vyfukával.

A tak jsem nebyl nikdy sám
vždy jsme šli spolu dva
on se svým jménem a já
olůvkem díla dobrého
mapující království zděděné
i to jež dědictvím
chtěli jsme předat zas dál
od města k městu
od rodiny k rodině
sůl moudrosti na stůl
jsem pokládali
a olej pro panny opatrné
od něho
ženicha Panny nejmoudřejší

A tak jsem nebyl nikdy sám
I za dnů nejtěžších
On statečností svou
bez ustání zaháněl
drobotinu lidských strachů
a do tábora nepřátel
naháněl úzkost
svou prostou zbraní
tesařskou širočinou
jíž přitesává stále nový krov
a pilíře nové
pro stálou adaptaci
Petrova domu
s hoblíkem a dlátem
vždy po ruce
aby kdejaká pokřivenina
byla zas narovnána

A tak jsem nebyl nikdy sám
vždy jsme šli spolu dva
on se svým jménem a já
pod pláštěm skrytosti jeho
on holí poslušnosti
na cestu věrnosti
do kroku
radost mi
vyfukával.

(Knižní tipy

Karmelitánské nakladatelství

www.ikarmel.cz
Komenského 328, 509 01 Nová Paka
Velké nám. 36, 500 01 Hradec Král.
zasilky@kna.cz, tel. 384 420 295
www.kna.cz/prodejny

papež František

Fratelli tutti

Encyklika o bratrství
a sociálním přátelství

Hlavním tématem je „sociální přátelství, které nikoho nevyklučuje“ a „bratrství otevřené pro všechny“. Papež František nejprve reflektuje současné nezdravé tendence, ale jako muž naděje povzbuzuje křesťany i všechny lidi dobré vůle ke vzájemnému setkávání a rozvíjení vztahů. Také jako e-kniha. 180 str., brož., 149 Kč

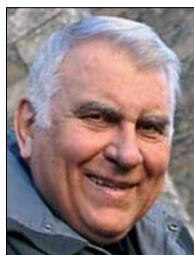
YOUCAT – kurz víry

Vše, co je dobré vědět o křesťanství

Knižka pomáhá čerpat z bohatství biblické tradice a používat přitom vlastní myšlení i výdobytky vědy. Navazuje na základní publikaci edice „žlutý“ YOUCAT. Je určena především mladým lidem, věřícím i nevěřícím. 180 str., brož., 299 Kč

Jaké má místo sv. Josef v mém životě?

Jednou mi maminka vyprávěla, že když jsem se narodil v kutnohorské nemocnici, to tam ještě sloužily řeholní sestry jako ošetřovatelky, přišel do nemocniční kap-

le křtít kněz (byl to pan arciděkan Jan Kohel) a bylo to 23. dubna na svátek sv. Vojtěcha. Ctihodné sestry naléhaly: dejte některá z maminek svému synovi jméno dnešního velikého světce, ale maminka odolávala: já musím domů přinést Josefa, manžel i dědové z obou stran jsou Josefové. Maminka skutečně přinesla domů Josefa, ale moje druhé křestní jméno je Vojtěch.

Když jsem na sklonku roku 1992 stál před biskupským svěcením a měl jsem oznámit svůj biskupský znak, navštívil jsem v Kladně heraldika pana Zdirada Čecha, aby mi poradil s vytvořením biskupského erbu. Bezradně jsem mu řekl, že heraldice nerozumím, ať se toho ujme sám. Vzal si papír a tužku a namaloval štít. Církev zde na zemi je bojující. Za koho, nebo ve jménu koho chcete bojovat? Odpověděl jsem za Pána Ježíše, který za nás položil život na kříži. Na štít nakreslil kříž. A koho si chcete vzít za přímluvce, pomocníka, příklad? Jistě Pannu Marii a taky svatého Josefa, svého křestního patrona. Dokončil erb tím, že zakreslil pod kříž dvě lilie, panenské postavy, které stály v první řadě ve službě Ježíše. Sv. Josef jako ochránce svaté Panny i svatého Dítěte. A jak za tuto službu zaplatil. Kolik nejistot (s Mariiným početím), kolik úzkostí a trapných chvil musel unést, když sháněl místo pro narození Božího Syna a nakonec posloužil jen chlév. A nebo, když dostal pokyn – ještě teď v noci vezmi Dítě i Matku a uteč do Egypta. Muž činu. Svou osobou kryje tajemství mezi Bohem a Marií. Uměl mlčet. To je typické pro toho, kdo umí naslouchat a kdo nese ve svém srdci nějaké tajemství. Svatý Josefe, přímlouvej se za nás, abychom si osvojovali tvé způsoby. Teď ve stáří si také připomínám, jak Pannu Marii denně

prosíme o přímluvu – v hodinu smrti naší. A svatý Josef je patronem šťastné smrti. Je mi také blízko svým dělnickým původem. Pan Zdirad Čech, možná během pěti minut mi navrhl biskupský erb, který je velmi jednoduchý, ale pro mne velmi obsažný. Když jsme opravovali pardubickou faru, byli jsme s P. Josefem Matrasem ve farním týmu v Josefovské přesile a také jsme svěřovali všechny práce sv. Josefovi, který byl a je jakýsi majordomus farní budovy, našli jsme pro jeho roztomilou sochu místo v naší klauzuře uprostřed domu. Ježíšek si hová a spokojeně spí na jedné tesařské pevné ruce sv. Josefa. Cítí se tam jistě bezpečně, jistý láskou a ochranou svého pěstouna. Jako správce našeho společného domova se také cítíme pod jeho péčí a ochranou bezpečně. V druhé ruce, jak to bývá na jeho obrazech, asi držel lilii, symbol čistoty. Tu jsme ovšem už nenašli. Ale jsem přesvědčen, že pěstoun a tesař Josef nikdy v ruce lilie nenosil.

pomocný biskup Josef Kajnek)
člen kněžského pardubického týmu

Pastýřský list biskupa Jana Vokála k Roku sv. Josefa

Bratři a sestry v Kristu,

Bůh, který nás přivádí do světa a povolává nás ke službě, nám zároveň poskytuje potřebnou pomoc, abychom svému úkolu dostáli. Vidíme to i u samotné Matky Boží, která je nám největší a nejbližší pomocnicí na cestě do nebe, ale i vrcholným příkladem následování svěřeného povolání. Pán jí přivádí na pomoc Josefa, zdánlivě obyčejného muže, který po celé Ježíšovo dětství a dospívání chrání, vede a podpírá Svatou rodinu, zaopatřuje ji modlitbou, svou láskou i prací. Pečuje o ni jako o rodinu Boží i vlastní, ne náhodou je Kristus ve všech čtyřech evangeliích nazýván synem Josefovým.

Počínající rok 2021 vyhlásil papež František právě Rokem svatého Josefa, a to při příležitosti 150. výročí jeho ustanovení Ochráncem všeobecné církve. V apoštolském listu *Patris corde* (Srdcem otce) Svatý otec rozebírá jednotlivé charakteristiky pěstouna Páně jako otce – je to otec milující, citlivý, poslušný, přívětivý, tvořivě odvážný, pracující, ale také otec ve stínu, který nestojí dítěti v cestě, ale včas mu umožní plně se rozvinout. Jak bylo řečeno, svatého Josefa opakovaně zmiňuje Písmo, ale nikdy nevystupuje do popředí, nemáme po něm žádné relikvie, nenašel se doposud ani jeho hrob. Jeho život je dokonalá služba a tiché sebedarování. Jeho dílo bylo naplněno tím, že nebylo vidět – má za následek, že je jeho Svěřenec připraven zahájit své působení, naplnit dílo spásy.

Papež František si vzal za jeden z úkolů svého pontifikátu více odkrývat bohatství Josefova požehnaného života. Po čtyřicet let se k němu denně modlí, zařadil jeho jméno do těch eucharistických kánonů, jejichž součástí dosud nebylo, a nyní vyhláší rok 2021 Josefovým rokem. Prosím proto všechny farnosti naší královéhradecké diecéze, společenství i rodiny, aby počínající rok skutečně svatému Josefovi zasvětily a s velkou úctou a v modlitbě k němu zaměřovaly svou pozornost. Zvlášť vhodnou modlitbou zde je radostný Růženec, v jehož pěti tajemstvích vždy rozjímáme i o pěstounovi Páně.

V posledních desetiletích se často hovoří o krizi rodiny, mužství a otcovství. S ní souvisí i krize duchovních povolání. Společnost, jejíž tradiční uspořádání i naši vinou mizí, dokonce tápe v tom, jak těmto pojmům rozumět. Je správným mužem a otcem někdo, kdo je rozhodný, dominantní a hrubý, anebo naopak jemný, citlivý, nenápadný a zbožný? Rok svatého Josefa nám budiž připomenutím, že odpověď i příklad máme před očima. Svatý Josef je mužem spravedlivým, tedy svatým, a otcem správného načasování – svou rodinu chrání, zabezpečuje ji, stejně jako včas ustoupí do pozadí. Hluboká zbožnost, jemnost, citlivost, láska a oběť u něho nejsou v opozici k rozhodnosti, důslednosti

a pevnosti. Kritériem pro jeho rozhodování je v každé situaci jeho povolání, úkol, který od Boha pokorně a vděčně přijímá, který zná, chápe a kterému se nevzpouzí, naopak se ho ujímá s nadšením. Jeho úkolem je vychovat a ochránit Dítě, které mu Bůh svěřil, a stát po boku své ženy, Panny Marie. Cílem svatého Josefa není dokazovat si svou mužnost, vypadat dobře, pronášet líbivé řeči, zapsat se do knih, vydobýt si slávu. Jeho jedinou metou je žít v souladu s Boží vůlí a sloužit, ochránit a zabezpečit svou ženu a vychovat dítě, poskytnout rodině zázemí nejen hmotné, ale i citové, hodnotové, morální a duchovní. Činí tak, přestože to nemá lehké, rodina je od počátku vystavena pronásledování, zažívá tvrdé vyhnanství do země nepřátelské jejich náboženství, zažívá strach, hlad i bídu. Svůj úkol však svatý Josef naplní natolik, že jej samotné Písmo označí za Ježíšova otce. Genetickým otcem mu nebyl, ale otcem se mu stával a stal, neboť právě k takovému úkolu byl Pánem povolán a toto povolání vždy věrně následoval. Stal se tak všem generacím celého světa vzorem muže, manžela, otce i světce. Je symbolem lásky k Bohu i lidem, symbolem zbožnosti, pokory a čistoty.

Prožijme proto počínající rok 2021 se svatým Josefem, zvývejme u jeho posvěcené sochy či obrazu jeho ochranu pro své rodiny. Svěřujeme do jeho péče i naše duchovní, Svatého otce, biskupy, kněze, řeholníky a řeholnice. Kéž se Josefův příklad stane zrcadlem našich povolání, otcovských, mateřských i jiných. Kéž nám vyprosí nová a svatá duchovní povolání. Kéž drží svou ochrannou ruku nad Církví, Ježíšovým tajemným Tělem, i nad dnešní neklidnou společností, zejména v době pandemie. Využijme také možnosti plnomocných odpustků, které jsou s rokem svatého Josefa z rozhodnutí papeže Františka spojeny a jejichž podmínky Vám sdělí Vaši duchovní správci, přičemž je mohou splnit i lidé, kteří z důvodu karantény, nemoci či stáří nemohou vycházet z domova. Podrobnosti najdete také na webových stránkách diecéze, kde je zveřejněn celý apoštolský list Svatého otce. V průběhu roku tam budou k dispozici také litanie a modlitby ke svatému Josefovi, stejně jako informace o četných aktivitách, které na celý rok chystají diecézní pastorační centra pro rodinu, mládež i seniory.

Všem Vám do roku 2021 ze srdce žehnám, vyprošuji Vám pevné zdraví, lidské i duchovní zrání a na mocnou přimluvu svatého Josefa a Panny Marie hojné nebeské milosti.

V Kristu Váš

+ Jan Vokál)
biskup královéhradecký

Dáno v Hradci Králové
na slavnost Matky Boží, dne 1. ledna 2021

Pastorační plány 2021

Pastorační plán sestavený pastoračními centry Biskupství královéhradeckého je nabídkou různých aktivit a vzdělávacích seminářů, které naplňují hlavní poslání církve. Pastorační plán vychází především z potřeb lidí daných oblastí (mládež, rodiny, seniory, katechéty, děti) a ze zkušeností, co se osvědčilo v minulosti. Reaguje na situaci ve společnosti a na různá dění ve světě. Důležitým východiskem pro plánování jsou také potřeby církve ať už na diecézní či celostátní úrovni v souladu s posláním České biskupské konference. V neposlední řadě Pastorační plán reaguje na výzvy a podněty papeže Františka a každé z pastoračních center tyto podněty a výzvy dle svých možností do plánovaných aktivit začleňuje.

Mons. Pavel Rousek, biskupský vikář pro diakonii a pastorační

Diecézní centrum pro seniory v roce 2021

Online besedy – únor 2021

- 4. února od 14:00 – **Stáří – bohatství mnoha let života**, PhDr. Ing. Marie Oujzelská, ředitelka Nár. centra pro rodinu
- 11. února od 14:00 – **Plusy a mínusy evropské integrace**, doc. JUDr. Pavel Svoboda, Ph.D., právník a VŠ pedagog
- 18. února od 18:00 (změna času!) – **Jak rozeznat lež a manipulaci v informačním věku**, Alexandra Alvarová, publicistka, expertka na média a dezinformace
- 25. února od 14:00 – **Dá se i dnes najít radost?**, P. Mgr. Jan Linhart, kněz, spirituál kněží královéhradecké diecéze

- každou středu* **Online modlitby** za ukončení šíření koronaviru a potřebné
- každý všední den* **Online mše svatá** s P. Dr. Jiří Vojtěchem Černým
- *Poznámka: Online akce budou probíhat po dobu epidemiologických omezení až do odvolání. Kontaktujte Diecézní centrum pro seniory ohledně **zaslání odkazu**, přes který se **k nabízeným online aktivitám** připojíte – kontakty viz dále.

Podpora spirituálního života seniorů

- 16.–18. března – **Online duchovní obnova** s Andym Loosem (ve spolupráci s Centrem pro rodinu)
- 6.–9. dubna – **Duchovní obnova** s P. Mgr. Janem Linhartem, Marianum, Janské Lázně
- 19.–22. dubna – **Duchovní obnova** s P. Dr. Jiří Vojtěchem Černým, OMelit. cap. Mag., Marianum, Janské Lázně

- 3.–6. května – **Duchovní obnova** s P. Mgr. Dmytrem Romanovským, Marianum, Janské Lázně
- **Květen** – Poutně-poznávací a odpočinkový **zájezd na Slovensko** s návštěvou poutního místa Butkov
- 26. května – 2. června – **Duchovně-odpočinkový a poznávací zájezd Poutní místa a krásy Alp s pobytem u jezera Lago di Garda** s biskupem Josefem Kajnekem
- 30. srpna – 6. září – Poutně-poznávací **zájezd na Ukrajinu** (Podkarpatská Rus)
- 10.–17. září – **Duchovně-odpočinkový a poznávací zájezd do Slovinska** za poutními místy a přírodními krásami Alp a Jadranu
- 1. října – **XV. diecézní setkání seniorů**, Hradec Králové
- **Říjen** – **Duchovní obnova**, Marianum, Janské Lázně
- 11.–19. října – **Velký okruh Řeckem** po stopách apoštola Pavla + pobyt na ostrově Thassos s biskupem Janem Vokálem
- **Prosinec** – **Adventní setkání seniorů**, Nové Adalbertinum, Hradec Králové

Aktivní zapojení seniorů v pastorační

(formace a vzdělávání seniorů a animátorů seniorů)

- **Duben a listopad** – **Akademie pro aktivní třetí věk**, Nové Adalbertinum, Hradec Králové
- **Jaro a podzim** – **Duchovně-formační pobyt pro animátory seniorů**

Posílení mezigeneračních vztahů

- 21.–28. srpna – **Pobyt pro prarodiče s vnoučaty a třígenerační pobyt**, Marianum, Janské Lázně

Seniory vyprávějí dětem

+ **mezigenerační mše**, Církevní ZŠ a Nové Adalbertinum, Hradec Králové (připravujeme, termín najdete na webu)

Podpora manželského života v seniorském věku

- 6.–9. září – **Manželské setkání seniorů**, Marianum, Janské Lázně

Další aktivity doplňujeme v průběhu roku. Změna programu vyhrazena. Budeme reagovat na aktuální epidemiologickou situaci. Na vyžádání rádi zašleme nebo sdělíme podrobné informace. Přihlášky, informace a odkazy pro připojení k online aktivitám:

Diecézní centrum pro seniory – kontakt:

Velké náměstí 32
500 03 Hradec Králové
tel.: 737 215 328, 734 435 360,
495 063 661
e-mail: dcs@bihk.cz
www.deshk.cz, www.simeon.cz

Diecézní centrum pro mládež v roce 2021

Animátorský kurz

V letošním kalendářním roce pokračuje Animátorský kurz. Jedná se o formačně-vzdělávací kurz pro mladé ve věku 16–23 let z Královéhradecké diecéze. Cílem kurzu je tuto skupinu vést, formovat, vzdělávat v oblasti společenství mládeže, ale také jim umožnit najít odpovědi týkající se víry, církve a života v ní. Kurz je dvouletý, v říjnu se vždy otevírá nový ročník. Každý ročník má během školního roku 5 víkendových setkání a jedno pětidenní soustředění o letních prázdninách.

Setkání s vikariátními kaplany a zástupci za mládež

Mezi naše aktivity také spadají pravidelná setkání s vikariátními kaplany a zástupci za mládež. V každém roce se setkáváme třikrát. Jejich služba je pro diecézi velmi potřebná, protože jsou to právě zástupci a kaplani pro mládež, kteří tvoří DCM prodloužené ruce na konkrétních místech naší diecéze.

Diecézní setkání mládeže

K pravidelným akcím patří Diecézní setkání mládeže, které se v letošním roce uskuteční dvakrát. Poprvé v sobotu před Květnou nedělí, tedy **27. 3. 2021**. Jeho specifikem bude, že se mládež setká na úrovni vikariátů či farností, podle toho, jak to dovolí epidemiologická situace. Podruhé by se mělo konat v sobotu před Slavností Krista Krále (**20. 11. 2021**), neboť na tento den papež František přesunul slavení Světových dní mládeže. Toto setkání by mělo proběhnout v Hradci Králové tak, jak bylo zvykem v minulých letech.

Výlet 22+

V posledních letech pořádáme pro starší mládež Výlet 22+. Cílem je umožnit setkání lidem, kteří se sami už necítí být ve fázi akcí pro náctileté, ale kteří touží po tom, strávit čas se svými vrstevníky, najít nová

přátelství a prožít chvíle v Boží blízkosti. Cílem výletu je mimo jiné i zavítat do různých končin naší diecéze, abychom trochu decentralizovali naši činnost. V letošním roce plánujeme tento výlet dvakrát, poprvé na jaře a pak v létě, kdy bychom rádi sjížděli nějakou řeku na lodičkách.

Celostátní setkání mládeže

Protože na příští rok je naplánované CSM, kterému předchází fóra mládeže na celostátní a diecézní úrovni, tak během roku proběhne v Hradci Králové Diecézní fórum mládeže, jehož cílem je propojit mládež se svým biskupem a společně diskutovat nad situací mládeže v církvi a v naší diecézi. Na akci jsou pozváni zástupci jednotlivých vikariátů, mládež ze spolků spolupracujících s mládeží a zástupci církevních škol. Jako pozorovatelé jsou zváni kněží i řeholníci spolupracující s mládeží.

Letní diecézní tančírna

Poté, co byla letos zrušená plesová sezóna, plánujeme v červnu Letní diecézní tančírna Summer Dance, která se bude konat v Bystrém v Orlických horách. Akce je určena mladým od 15 let. Cílem akce je s mladými lidmi pobýt a prožít něco, co nabízí kvalitní zábavu, možnost

rozhovoru, posezení a popovídání se. Zatančit si mladí mohou v párech při standardních tancích nebo ve skupinkách při moderních tancích. Vnímáme, že mladí o taková setkání mají velký zájem.

Mimo akce, které pořádáme, úzce spolupracujeme s DCŽM Vesmír a se Sekcí pro mládež ČBK. Pravidelně se scházíme na tzv. zasedání, kde sdílíme činnost našich center a zároveň plánujeme rozsáhlejší projekty. V letošním roce budeme společně připravovat Celostátní setkání mládeže, které by mělo proběhnout v roce 2022 v Hradci Králové.

Kromě toho se účastníme Studijně-formačního kurzu, a zároveň se snažíme být místem, kam mohou lidé za námi přijít. Jsme otevření všem, kdo potřebují naše služby nebo s námi jen sdílet jejich starosti i radosti.

Diecézní centrum pro mládež – kontakt:

Biskupství královéhradecké
Velké náměstí 35
500 01 Hradec Králové
Telefon: 494 663 140
E-mail:
dczm.vesmir@gmail.com

Katechetické a pedagogické centrum Biskupství královéhradeckého v roce 2021

1. Programy pro školy

A. Vstupy do škol

■ **Projekt „Poselství křesťanských svátků“:** Vstupy do škol s Vánočními a Velikonočními programy, které se konají vždy cca 3 týdny před danými svátky. Cílem je představení vánočního a velikonočního biblického příběhu a jejich poselství pro život člověka.

Plán pro rok 2021:

Vánoční besedy: 29. 11. – 21. 12. 2021;

Velikonoční besedy: 8. 3. – 31. 3. 2021.

■ **Programy v kostele:** Celoroční nabídka školám.

■ **Projekt „Svět a my“ – témata výuky z pohledu křesťanství:** Jedná se o soustavou celoroční práci s jednou třídou 1. stupně ZŠ. Nabízíme v nich křesťanský pohled na témata obsažená především v učebnicích Vlastivědy. Nabídku školám plánujeme na podzim 2021.

■ **Další programy pro vstupy do škol s křesťanskou tematikou v rámci projektu „Využití křesťanského dědictví ve výuce“ – celoroční nabídka**

B. Metodické semináře

■ **Seminář „Poselství křesťanských svátků“:** Zaškolení lektorů (katechetů, pastoračních asistentů, kněží...), kteří budou Vánoční a Velikonoční vstupy do škol realizovat. Jsou jim představeny některé metodiky a nabídnuty materiály. Semináře se uskuteční 2. 3. 2021 (Velikonoce) a během listopadu 2021 (Vánoce).

■ **Semináře pro pedagogy a katechety ke vstupům do škol s křesťanskou tematikou v rámci projektu „Využití křesťanského dědictví ve výuce“ – celoroční nabídka.**

Přehled aktivit Katechetického a pedagogického centra

Akce	plánovaná realizace
Oblastní setkání katechetů	únor – březen 2021
Kurz pro akolyty	leden – květen 2021
Seminář „Poselství křesťanských svátků“ – Velikonoce	2. 3. 2021
Poselství křesťanských svátků – téma: Velikonoce	8. 3. – 31. 3. 2021
Duchovní obnova	15. – 18. 4. 2021
Diecézní setkání dětí	15. 5. 2021
Seminář s paní Anneliese Hechtovou	21. 5. 2021
Noc kostelů	28. 5. 2021
Letní katechetický seminář	1. – 4. 7. 2021
Diecézní setkání katechetů	podzim 2021
Projekt „Svět a my“ – nabídka školám	podzim 2021
Kurz pro katechety	podzim 2021
Kurz – dobrovolník duchovní péče ve zdravotnictví	září – prosinec 2021
Seminář „Poselství křesťanských svátků“ – Vánoce	listopad 2021
Poselství křesťanských svátků – téma: Vánoce	29. 11. – 21. 12. 2021

Projekty, na kterých se pracuje průběžně

Programy v kostele	celoroční nabídka
Semináře pro pedagogy a katechety ke vstupům do škol s křesťanskou tematikou v rámci projektu „Využití křesťanského dědictví ve výuce“	celoroční nabídka
Další programy pro vstupy do škol s křesťanskou tematikou v rámci projektu „Využití křesťanského dědictví ve výuce“	celoroční nabídka
Příprava metodických materiálů pro výuku náboženství a katechezi a nabídka nových metodik pro vstupy do škol	průběžně během celého roku

2. Programy pro katechety, pastorační asistenty a kněze

■ **Oblastní setkání katechetů:** Setkání s katechety jednotlivých vikariátů. Plánovaná realizace: únor – březen 2021.

■ **Diecézní setkání katechetů:** Setkání katechetů v Hradci Králové na diecézní úrovni. Plánovaná realizace: podzim 2021.

■ **Duchovní obnova**
Realizace: 15.–18. 4. 2021.

■ **Letní katechetický seminář:** Seminář je určen k hlubšímu studiu vybraného tématu a k jeho didaktickému zpracování v katechezi dětí i dospělých. Plánovaný termín: 1. – 4. 7. 2021.

■ **Kurz pro katechety:** Plánujeme realizaci kurzu pro katechety v rámci celoživotního vzdělávání. Začátek realizace: podzim 2021.

■ **Seminář s paní Anneliese Hechtovou** (náplní její práce jsou kurzy metod praktické práce s Biblií, setkání nad biblickými tématy apod.). Plánovaná realizace: 21. 5. 2021.

3. Aktivity pro děti v diecézi

■ **Diecézní setkání dětí:**
Diecézní setkání dětí se uskuteční v sobotu 15. 5. 2021.

4. Spolupráce s ostatními pastoračními centry na některých programech

5. Spolupráce na dalších projektech

- Kurz dobrovolníků duchovní péče ve zdravotnictví. Září–prosinec 2021
- Kurz pro akolyty. Leden – květen 2021
- Noc kostelů. Termín: 28. 5. 2021

6. Metodické materiály

■ Příprava metodických materiálů pro výuku náboženství a katechezi a nabídka nových metodik pro vstupy do škol. Průběžně během celého roku.

Katechetické a pedagogické centrum

Biskupství královéhradecké
Velké náměstí 35
500 01 Hradec Králové
tel. 495 063 420
e-mail: kc@bihk.cz

Plán akcí Centra pro rodiny na rok 2021

■ 7. 1., 9. 2., 23. 2., 4. 3. **Besedy on-line s Markétou Juzovou** (vždy od 18 hod)

■ 3.–31. 3. **Společná příprava na život v manželství**, Hradec Králové

■ 20. 2. **Rekolekce pro manžele** v rámci NTM, Hradec Králové (P. J. Linhart)

■ 26.–28. 3. **Víkend pro matky a dcery** (7–10 let), Jimramovské Paseky

■ Březen **Setkání manželů** do pěti let manželství (manželé Stejskalovi)

■ 7., 14., 21. 4. **Seminář „Odevzdávám se Ti, přijímám Tě...“**, Hradec Králové

■ 1. 5. **Pouť snoubenců**, Rokole (P. F. Foltán, A. Loos)

■ 7. – 9. 5. **Duchovní obnova pro rozvedené**, Králíky (P. K. Moravec)

■ 11. – 13. 6. **Víkend pro matky a dcery** (14–18 let), Hoješín

■ 4.–6. 6. **Víkend o doprovázení manželů**, Králíky (P. Tomšíček a manž. Blažkovi)

■ 17.–20. 6. **Duchovní obnova pro manžele**, Králíky (P. K. Moravec)

■ 2.–4. 8. **Příměstský tábor pro dívky** (12 - 16 let), Hradec Králové

■ 19. 9. **Kurz lektorů příprav snoubenců** (P. Tomšíček a manželé Blažkovi)

■ 17.–19. 9. **Víkend pro rodiny**, Králíky (P. O. Kunc)

■ 13. 10.–8. 12. **Společná příprava na život v manželství**, Hradec Králové

■ 8.–10. 10. **Víkend pro matky a dcery** (11–14 let), Trstěnice

■ 10. 10. **Kurz lektorů příprav snoubenců** (P. Tomšíček a manželé Blažkovi)

■ Říjen **Víkend o doprovázení** (P. Tomšíček a manželé Blažkovi)

■ Říjen **Duchovní obnova pro rozvedené a znovu seždané**, Hradec Králové (P. J. Linhart)

■ Listopad **Setkání lektorů snoubenců** (P. M. Drábek)

■ 21. 11. **Kurz lektorů příprav snoubenců** (P. Tomšíček a manželé Blažkovi)

■ 4., 11. 12. **Seminář „Odevzdávám se Ti, přijímám Tě...“** Dolní Újezd u Lito-myšle

■ 12. 12. **Kurz lektorů příprav snoubenců** (P. Tomšíček a manželé Blažkovi)

Centrum pro rodiny

Biskupství královéhradecké
Velké náměstí 35
500 01 Hradec Králové
e-mail: crhk@bihk.cz
tel.: 495 063 430

Vzpomínka na sestru Danielle

Zavzpomínat na zemřelého je vyjádřením vděčnosti a lásky. Není jednoduché dotknout se událostí, které jsou stále přítomné a živé. Lidské slovo není tak obsažné, aby vyjádřilo, co je na každém člověku originální, jedinečné a neopakovatelné.

Ani nemáme takovou invenci, abychom se dostali do tajemství lidských vztahů do takové hloubky, kde je uložena podstata našeho bytí. I když jsme odkázáni na naše myšlenky a na možnosti našeho intelektu, rádi si zavzpomínáme, třebaže někdy vzpomínky roztesknují.

Řeholní sestra Danielle Dietsche, švýcarská řeholnice, která dlouhá léta působila na Biskupství v Hradci Králové, nečekaně a náhle zemřela 1. ledna tohoto roku. Nad jejím životem se už jistě zamýšlelo mnoho těch, kteří ji znali. Bývalá sestra generální představená Sr. M. Martine Rosenberg ve svém pohřebním zamyšlení vidí sestru Danielle takto: mnohostranná činnost v rozličných kulturách obohatila zemřelou sestru mnoha životními i internacionálními zkušenostmi. Už od přírody byla naladěná vděčností srdce i ducha. Byla alergická na malichernosti a kritická k mnoha nadbytečným předpisům, které někdy spoutávají lidskou svobodu a ubírají na kreativité.

Sestra Danielle nebyla vždy pochopena. To však nenarušovalo její vnitřní klid a radost ze života. Byla vděčná, když druzí respektovali její svobodu, tak jako ona svobodu dopřávala druhým. Všechno v jejím životě bylo nesené duchem živé víry a poctivé lásky k člověku a světu. Obzvláště k těm lidem, kteří byli na okraji společnosti a tím i bezbranní. Milovala korektnost a měla i velkou úctu k vyjádření pravdivosti i v maličkostech. K Bohu měla sestra Danielle upřímný vztah důvěry a stálého očekávání toho, čím nás oslovuje a co od nás žádá.

Sestra Danielle Dietsche se narodila 2. září 1936 v Kriessern v St. Galler Rheintal ve Švýcarsku, v malebné krajině nedaleko rakouských hranic, jako devátá z čtrnácti dětí. Rodiče ji nechali pokřtít Regina Paula. Její matka Ida se starala o domácnost a otec Jan Alois pracoval v zemědělství a vykonával v místním kostele službu kostelníka. Sestra Danielle po skončení základního vzdělání v tamější škole pokračovala pět let v klášterní škole u řeholních sester v Baldegg u Lucernu v přípravě na učitelské povolání. Po ukončení studia působila dva roky v nedaleké obci Hergiswil a Altstätten jako učitelka. 21. září 1960 vstoupila do kláštera. Ve svých 25 letech, 12. září 1962, složila první řeholní sliby a začal její život zasvěcený Bohu. Po složení věčných slibů pokračovala ve studiu v Curychu a získala ve Freiburgu vzdělání ve speciální pedagogice. Na to působila šest let na školách v Hochdorfu a Baldeggu.

V roce 1970 se připravovala v Londýně na svou první misijní cestu do Papui v Nové Guineji, kde od roku 1971 působila čtyři roky na základní škole v Det. Následovala tříletá učitelská praxe v učňovském semináři v Mount Hagen. V roce 1980 se vrátila domů do Švýcarska a učila v domě Salve Regina v Bourquillonu u Frieburgu angličtinu a náboženství. Po dvou letech této učitelské praxe se vrátila do misii v Čadu, kde v africkém společenství sester kapucínek byla novicmistryní. Nebyla to jednoduchá služba, připravovat mladé kandidátky k řeholnímu životu. Po oнемocnění malárií se musela roku 1992 vrátit do Evropy a v tomto čase návratu

přišla od představených řehole nabídka k působení u nás v Čechách v diecézi Hradec Králové. Vidíme, jak zvláštními cestami si tuto řeholnici vedl Bůh.

Rok 1992 byl pro střední Evropu časem velkých změn. Byli to právě švýcarští katolíci z kantonu Thurgau, kteří už v roce 1991 přijeli na návštěvu za arcibiskupem Otčenáškem s myšlenkou pomáhat mu při budování života věřících, kteří byli 40 let utlačováni a nemohli se rozvíjet, jak to bylo u jiných křesťanů obvyklé. Pan arcibiskup Otčenášek vděčně přijal tuto nabídku, která se rozvinula do velké šíře k prospěchu Božího lidu ve východních Čechách. Při první návštěvě, k níž nás bratři ze Švýcarska pozvali, jsme u baskijského biskupa čekali na přijetí v kanceláři, v níž jako kancléřka pracovala řeholní sestra. Pan arcibiskup Otčenášek se jí vyptával na její činnost a projevil přání, zda by nechtěla pracovat ve stejné funkci u nás na královéhradeckém biskupství. Sestra byla touto smělou myšlenkou překvapená, ale dobře si ji zapamatovala. Za nějaký čas se ozvaly řeholní sestry z kláštera v Baldegg s prosbou, zda by jedna ze sester mohla na nějaký čas přijet k nám do Hradce Králové, aby zjistila, v čem by případná pomoc spočívala. Zkrátka přijela sestra Hildegund a setkala se s realitou náboženského života v postkomunistické éře. Domů do Švýcarska se vrátila ve stejné době jako sestra Danielle z Čadu. Zřejmě v té době jí představení kláštera nabídli jako další možnost jejího misijního působení službu právě v naší královéhradecké diecézi. Sestra Danielle se přijela do Hradce Králové podívat, aby viděla, co ji čeká a mohla se svobodně

rozhodnout – přijmout nebo nepřijmout. Když jsme jí přijeli naproti na letiště, nevzpomínám si, jestli byla sama, nebo s jinou spolusestrou, ale nedalo se přehlédnout, že přijela s úsměvem. Ten je vždy dobrým příslibem. Tenkrát jsme opravovali budovu Biskupství a sestra Danielle přijela a viděla staveniště. Nezalekla se. Byla z dvacetiletého působení na misiích zvyklá na takováto překvapení. Dobře vnímala naši situaci a rozhodla se nabídku přijmout.

Věděli jsme, že sestra Danielle ovládá tři světové řeči – němčinu, francouzštinu a angličtinu, a to slovem i písmem. Takového člověka jsme právě tady na biskupství potřebovali, protože začátky obnovy církve se neobešly bez pomoci zahraničních sponzorů a s nimi bylo třeba komunikovat. Pomoc nám nabízela organizace Kirche in Not v Německu. Organizace, která pomáhala církvi v zemích, které finanční pomoc potřebují. Sestra Danielle s námi jezdila a seznamovala se s praxí a požadavky těchto organizací. Pan biskup Otčenášek ji ustanovil jako referentku zahraničních styků a byla nám všem svými jazykovými znalostmi k dispozici. Od začátku na ní bylo vidět, že přijala tuto službu s misionářským nadšením a s poctivým přístupem ke všemu, co tento úkol vyžadoval. Začala se učit česky, aby lépe porozuměla naší mentalitě a mohla tak ještě lépe a účinněji pomáhat. Poznávala, že český jazyk je velmi náročný, ale ve studiu češtiny vytrvávala. Nicméně po nějakém čase nám pracovníkům Biskupství začala říkat: „*Pro vás je víc, když s vámi budu hovořit německy. Znalost němčiny je pro vás potřebnější než pro mě naučit se česky.*“ Projezdila s námi téměř celou střední Evropu a my jsme byli rádi, že máme možnost se o ni opřít, když přišly jazykové problémy.

Sestra Daniella dokonce zařídila pro pomocného biskupa Josefa Kajneka tříměsíční stáž němčiny v Lucernu. Záleželo jí na tom, abychom co nejrychleji pronikli do evropské mentality a mohli se účastnit jejího bohatého společenského, kulturního i náboženského života. Sestra Danielle se tady cítila dobře, i když nejednou prožívala určité osamění. Řeholníci jsou

☛ Sestra Danielle Dietsche (2. září 1936 – 1. ledna 2021)

zvyklí žít ve společenství a ona byla sama. Učila se poznávat naši zem a měla ji ráda. Těšila se i z našich úspěchů a obdivovala, co se nám všechno po čtyřiceti letech nsvobody za pár let podařilo. Někdy čas vyučovala němčinu i na biskupském gymnáziu. Dá se říci, že přirostla k naší zemi tak, že jí tu bylo s námi dobře. Ale i ona nás učila žít ve svobodě, v pravdě a bez předsudků. Snažila se poznat základy naší kulturnosti a seznámila se s jejím bohatstvím, které dovedla předávat druhým. Naše hlavní město Prahu znala lépe než kde který Čech. Dokonce si sestru Danielle přáli jako průvodkyni Prahou švýcarští turisté. Zhostila se této náročné aktivity na výbornou.

Nezanedbávala růst řeholního charismatu. Meditace, modlitba, bohoslužba byly samozřejmostí denního rytmu jejího života. Navazovala kontakty s řeholními společenstvími i mimo Hradec. Neděli co neděli přicházela do komunity sester kongregace de Notre Dame v Hradci Králové. Několik dní před smrtí ve vánočním přání děkovala právě představeným této kongregace, že směla do jejich společenství přicházet a s ostatními řeholnicemi prožívat aspoň pár hodin ducha společenství a načerpat v něm sílu, radost a odvahu k další cestě za Kristem.

Našla si i čas pro výuku řeči a pomáhala zájemcům zdokonalovat se v konverzaci tří světových jazyků, které ovládala.

Prožili jsme v její přítomnosti téměř dvacet let a vzájemně jsme se povzbuzovali. Vážili jsme si její ochoty být tu s námi a pro nás. I na ní bylo vidět, že je s námi ráda.

Bylo nám líto, že s blížící se osmdesátkou začala pomýšlet na definitivní návrat do rodného Švýcarska. Cítila tíhu stáří a držela se moudré zkušenosti druhých „umět včas odejít“. Rozloučila se, poděkovala za dar let působení v Hradci Králové a odjela.

Poslední léta trávila v komunitě sester v Hertensteinu u lucernského jezera. Vždy se těšila, když se jí někdo od nás ozval se zprávami z míst, která měla ráda. Zůstávala polovinou srdce u nás. Tak jsme to cítili, když jsme s ní hovořili. Zvali jsme ji do Hradce Králové. Nepřijela. Vysvětlovali jsme si to tak, že by to bylo pro ni asi psychicky náročné. Jak jsem to na začátku napsal, vzpomínky někdy i roztesknují.

Zpráva o její smrti nás zarmoutila. Nečekali jsme, že tak náhle a ještě 1. ledna odejde k Pánu. Modlili jsme se za pokoj její duše na mnoha místech. Všude, kde to bylo možné, sloužila se za ni mše svatá. Především v katedrále, kam ráda téměř denně chodila slavit spolu s námi Pánovu smrt a jeho vzkříšení v oběti mše svaté. Na klášterním hřbitově v Baldeggu, kde spolusestry uložily mrtvé tělo sestry Danielle, je na dominantním místě moderně ztvárněna myšlenka z Písma svatého „U tebe, Pane, je pramen života“. Voda na tomto artefaktu stéká z výšin se svým typickým zvukem a připomíná, že hřbitov není jen místo smrti, ale mnohem víc že je místem života. Kde je voda, tam je život.

Pane, dej jí věčné odpočinutí a světlo věčné ať jí svítí u tvých svatých na věky.

Mons. Josef Socha)

■ V roce 2009 jí papež Benedikt XVI. udělil za službu misionářky v zemích Nová Guinea, Čad a za práci na biskupské kurii v královéhradecké diecézi vyznamenání „*Pro Ecclesia et Pontifice*“.

Byla jsem nablízku

Bývaly to krásné časy, když jsem zajížděla s rozhlasovým mikrofonom do Poděbrad za **Františkem Lukešem**. Probírali jsme všechno možné, mnohokrát jsme se od srdce zasmáli. Ráda vzpomínám na dobu, kdy se pan probošt, v té době už více než sedmdesátiletý, pustil do své literární prvotiny. Vyšla v roce 1994 pod názvem **Celý život jsem se učil, a přece jsem propadl**. Jak se to přihodí, že kněz napíše knížku. A ještě k tomu docela odvážnou knížku, zeptala jsem se tenkrát.

Já myslím, že nikterak odvážná není, protože to je kniha, která má hluboce lidský podtext, odpověděl mně František Lukeš. To, co je křesťanské, musí být především lidské. To, co není lidské, není ani křesťanské. Takže bych to nebral jako něco zvláštního, že jsem napsal knížku, která má takový populární charakter, protože to je součástí mého poslání. Já musím vytvářet lidi pokud možno dokonalé, abych na to navázal a stali se z nich křesťané. Ale bez toho čistě lidského a opravdového není ani křesťanství. To je ten nejdůležitější důvod, proč jsem tu knížku napsal. A pak jsem myslel na to, že lidi mají všelijakých politických článků a učených knih až moc a že většinou je ani nečtou. Tak jsem si řekl, že napíšu něco, co budou

číst. Co se týká jich samých, v čem se sami najdou a skrze toto čtení mohou být případně i lepší, anebo se nad sebou aspoň zamyslí a vydají se novou a lepší cestou. To je hlavní smysl mé prosté a jednoduché knížky.

” Jak dlouho ta knížka vznikala?

Ta knížka vznikala celý můj život, protože jsem si říkal, že jednou budu muset zaplat všechno, co jsem prožil. Vždycky jsem se snažil učit od těch druhých, anebo od událostí, které tady byly. Nikdy jsem si nemyslel, že moje vzdělání je skončeno školou, protože člověk se musí učit pořád. Učí se z předností i ze svých chyb. Učí se od každého, s kým se setká. Lidský život je tak mnohotvárný, že škola ho nemůže všemu naučit. A ani to není možné, protože i doba se mění, režimy se mění, a člověk musí tím vším bezúhonně procházet. To znamená, že se stále musí učit. Vezměte třeba lékaře, který by se spokojil s tím, co se naučil ve škole. Lékař musí neustále sledovat, co se v medicíně děje. A kněz právě tak. Nemůže se spokojit s tím, co se naučil v semináři. Musí se učit den za dnem ze života, do kterého je poslán.

” **Téměř všemi kapitolami literární prvotiny Františka Lukeše probleskují plamínky úsměvu, nadhledu, humoru. Čím déle v ní listuji, tím více si to uvědomuji.**

Humor je součástí lidského života. Humor je dar Duchy Svatého. Měli bychom se modlit, Pane Bože, dej mně dar humoru, abych měl víc pravdu a dovedl se na věci tohoto světa podívat správněji. Protože bez humoru, jaký by to byl život. Humor, to znamená hlubší postižení pravdy. Pamatujete na vtipy, které byly v minulé éře? Kolik se toho tím humorem řeklo. Mnohem víc než nějakými články v novinách. Někdy takový vtip osvětlil naráz celou tu dobu nebo celou tu osobnost. Humor my skutečně musíme milovat. A máme usilovat o to, abychom byli humornými lidmi. Ten, kdo nezná dar humoru, to je člověk zapšklý, to je člověk, který už nezná ani radost, který se stále utápí ve svém bolestinství a nepoznává nikdy pravdu. Humor, to je úžasný dar. Podívat se na všechno s nadhledem, s radostí a nebrat všechno tak nějak příliš tragicky. Protože život je vždycky krásný, byť tam bylo něco tragického, je v něm daleko víc toho optimistického, radostného, skutečně krásného. Myslím, že člověk humorný je všude vítaný, zatímco ten, kdo humor nezná, toho se lidi straní.

” Celý život jsem se učil, a přece jsem propadl. To je pravda nebo nadsázka?

To je hluboká pravda. Tam by mělo být napsáno Celý život jsem učil, a přesto jsem stokrát propadl. Jsem přesvědčen, že nikdo není tak moudrý, aby se

František Lukeš

se narodil 27. února 1921 v Horčicích v Podkrkonoší-Libonicích. Na kněze byl vysvěcen v roce 1947 v katedrále Svatého Ducha. Působil v Náchodě, Libici nad Cidlinou, v Činěvsi a okolí, v Poděbradech a Hradci Králové.

K poslednímu odpočinku jsou tělesné ostatky P. Františka Lukeše, který zemřel 11. července 1998, uloženy na hřbitově u kostela sv. Jana Křtitele v Náchodě.

Idyla na faře, kde se každý cítil přijatý a vítaný

P. František Lukeš čerpal svoji moudrost z každodenního života

nemusel učit. Každý člověk je schopen dělat hlouposti a blbosti. A někdy totální blbosti. Nikdy se člověk nenaučí tolik, aby mu to dalo sílu, aby odolal všem pokušením, aby neudělal něco neprozřetelného. Takže jsem propadl ne jednou, ale víckrát, a nevěřím, že už teď obstojím. Víím, že zase propadnu, ale podstatné je, chci se pořád učit, aby těch propadnutí bylo co nejméně. Protože nevěřím, že někdo je tak dokonalý, a tedy tak svatý, aby u něho nebyla možnost, že udělá něco, co není zrovna správné. Tak každému doporučuji, aby se pořád učil. Zvláště lidem, kteří propadli. Ti to nejvíce potřebují. Takový žák, který dostane pětku a propadne, by se měl vzpamatovat a možná by to byl nový Einstein, kdyby to vzal za své a řekl si, touto cestou už nemohu jít, já se do toho musím dát jiným způsobem. Takže naše chyby, to jsou odrazové můstky k naší dokonalosti.

77 Bylo požehnáním a neskonálním potěšením pobývat v blízkosti probošta Františka Lukeše. Vzpomínám, s jakým nadšením mně on, který roky faryářoval v Libici nad Cidlinou, vyprávěl

o sv. Vojtěchovi. A příště se stejným niterným zaujetím třeba o Gustavu Mahlerovi, jehož hudbu miloval.

Hudba tohoto velkého mistra mě provází celým životem. Šťastně jsem se s ním setkal už někdy ve svých 14–15 letech. To zdůrazňuji pro to, že někteří se s ním nesetkali ani v pozdějším věku. Myslím si, že byli o mnoho ochuzeni. Tvorba Gustava Mahlera patří k nejkrásnějším hudebním výtvorům vůbec. Poznal jsem celé jeho dílo, které není rozsáhlé. Je to 10 symfonií, poslední nedokončil, a nějaké písně. U málokterého skladatele si může člověk říct, všechno jsem slyšel. U Gustava Mahlera zcela jistě. To, co napsal, má úžasnou pečeť krásy, opravdovosti, je v tom celý svět člověka od narození až do vzkříšení. V jeho díle je radost i bolest, celá životní pravda. Někteří říkají, že jeho hudba je někde triviální. Něco vznešeného zazní a promění se to v jakýsi ländler, něco opravdu až příliš lidového. Ale Gustav Mahler řekl, že takový je lidský život. Jeho hudba vyžaduje soustředění, to nikdy nemůže být jenom dekorace, to by bylo zneuctění. Hudba Gustava Mahlera se musí poslouchat

a musí být slyšena. Jakmile by člověk při tom něco dělal, třeba vařil, nepronikne do jemného tkaniva tónů. A musí při tom myslet i sám na sebe, protože každý z nás cítí bolest a lhostejnost tohoto světa. Gustav Mahler je také velkým prorokem. Ve svých symfoniích mluví i o současné době. O celém století zabíjení, lidské nevráživosti, nacionalismu, který ničí druhé. Proto je pro mě Gustav Mahler skladatel, který nejvíce postihl celou podstatu lidského života.

77 Bedřich Smetana, skladatel národní, vpravdě český, bylo další oblíbené téma Františka Lukeše. Rozhodně nepatřil mezi ty, kteří mají pocit, že vyznávat se z lásky k Bedřichu Smetanovi je starosvětským přežitkem.

Celé dílo Smetanovo je opravdové. Je to dílo, které způsobilo obrození našeho národa. Když jsem byl v Náchodě, sloužil jsem panu děkanu Ladislavu Dragounovi, který v mládí byl velkým hudebníkem. Hrával první housle v Náchodském kvartetu. Ke konci života trpěl cukrovkou. Jedné noci ke mně jako ke kaplanovi přišel a říkal mi: „Velebný pane, zahrál

byste mi kvartet Z mého života?“. Mě to překvapilo, byla noc. Tak jsem to panu děkanovi pustil a on poslouchal s velkou soustředěností. V momentě, kdy zaznívá takový Smetanův disharmonický tón, který naznačuje, že tady je konec, že on neslyší, tak pan děkan si uvědomil vlastní svůj konec, že mu budou řezat nohu, a při tom tónu se rozplakal jak malé dítě. V tom momentě jsem poznal, co znamená hudba pro člověka, který cítí. Smetanovu hudbu chtěl slyšet v závěru svého života. Tu hudbu, která obsahovala jeho mládí, jeho nadšení, jeho radost, jeho štěstí. Ale zároveň i ten tragický tón, který nikoho z nás nemine. Za pár dní jsem jej odvážel do hradecké nemocnice, kde mu uřízli tu bolavou nohu, ale domů už se nikdy nevrátil. Proto hovořím o Smetanově skladbě, protože v tom je kus mého života, a já si uvědomuji, že ten disharmonický tón zazní jednou i pro mě.

77 O hlubokém pochopení moderní české hudby svědčí vztah Františka Lukeše k dílu Josefa Suka. Jestliže

Antonín Dvořák byl skladatel zbožný a niterný, tak Josef Suk ještě zbožnější a ještě niternější, řekl mi jednou při poslechu Smyčcové serenády Es dur.

Zamiloval se do dcery Antonína Dvořáka, kterého ctil jako velikána. Prožíval úžasné štěstí, že bude patřit do rodiny, že mu bude blízký, a napsal, bylo mu 18 let, tuhle nádhernou Serenádu, do které vložil jarní, čistý cit člověka. A to je něco tak nádherného, že to otevírá úplně nový svět. Asi se divíte, proč jako kněz o tom hovořím. Já jsem tuto skladbu hrával svým kolegům kněžím v Činěvsi, kde jsme se scházeli každým rokem a připomínali si své kněžské mládí, těch pět let v semináři. Proč? Kněz, chce-li být knězem, musí se zamilovat do svého stavu, musí pro tento stav žít a musí se na něj dívat asi tak, jako Suk se díval na tu svou Otylku. Je to pro někoho nesrovnatelné, ale pro mě, a pro ty mé kněžské kolegy, to bylo srovnatelné. Dát lidem to nejkrásnější, vést je k novému životu, vytáhnout je z bahna zla a hříchu. Dát jim

to nádherné poznání překrásného života milosti, čistoty a pravé lásky. A tak jsme poslouchali krásnou Sukovu serenádu s pocitem, že mládí, které jsme v semináři prožili, bylo taky krásné. Že nás sice nepřipravilo pro život v rodině, ale pro život pro všechny. Protože žít pro všechny znamená obětovat se, obětovat i rodinu, ale smysl je stejný – poznat něco opravdu krásného. Prožít svůj život opravdu tak krásně, jak je to jen možné.

77 Pro nadpis vzpomínek na probošta Františka Lukeše jsem si vypůjčila parafrázi titulu jeho druhé knížky Byl jsem nablízku. Vědoma si toho, že on sám měl s půjčováním knih problém. Byl nesmírně sečtělý, měl rozsáhlou knihovnu, na proboštvství v Poděbradech dokonce sklad knih.

Literatura mě nesmírně ovlivňovala a ovlivňuje. Sklad knih, je to pravda. Já jsem všechny ty knihy nečetl, ale mám je rád, mám je rád kolem sebe. Takže spím v krásném společenství třeba Williama

Vzpomínka P. Josefa Davida na Františka Lukeše: Jeho kněžská osobnost je pro mě stále živá

Probošta Františka Lukeše osobně znal Josef David, působící jako katolický kněz v Chotěboři. Navštěvoval ho na faře v Činěvsi a později v Poděbradech.

Půjčoval mi nahraná nedělní kázání a dovolil mi je prepisovat. Zpočátku mi říkal, že to je ztráta času. Mnohé opisy těch kázání, protože on mluvil spatra, jsem mu potom věnoval. Později, když se sám do těch textů začel, usoudil, že jsou to slova pravdivá a poučná. Většinu z těchto kázání mám přepsanou v počítači a často se k nim vracím a čerpám z nich. Jeho kněžská osobnost je pro mě stále živá. Jeho myšlenky, podobně jako slovo Boží, jsou nadčasové, nesou v sobě závažná proroctví. Mohu se začíst do jeho promluv, přednesených v letech sedmdesátých, osmdesátých nebo devadesátých, a vždy v nich najdu něco, co je právě nyní aktuální. Jako slova, která pověděl o první neděli adventní před čtyřiceti lety:

Lidé jsou zdeptáni starostmi nad tím, co bude; stoupající drahotou, hospodářskou krizí apod. Jsou zdeptáni. Budeme-li se zabývat jen tím světským, klidu nenabudeme. Kdo najde cestu k modlitbě a do kostela, ten najde také cestu k síle a k naději.

Musíme přemýšlet a brát svůj život vážně. Nedat na to, co kdo řekl. Musíme hledat věčné slovo, slovo pravdy. Musíme na něčem stát, o něco se opírat. Nestát na vodě. To bychom se stále potápěli. Člověk budoucnosti musí hledat jistotu a něco pevného. Co si mnozí slibovali od pokroku, který přivedl lidstvo na pokraj zkázy a zničení? Spásu? A kam jsme dospěli? K možnosti vyhlazení celých kontinentů. A člověk, jak jsme četli u proroka, je jen ta hlína. Lítá sice do vesmíru, ale neví si rady s plodinami, když je sucho, nebo s povodní, když zase moc prší. Člověk je při vši velikosti slabý. Potřebujeme znát skutečnost, hledat pravdu a podle ní žít.

Věřím, že se lidé zase k Bohu vrátí, protože jim nic jiného nezbude. Musí poznat, že láska je tou největší silou, která je schopná pohnout světem, aby byl lepší, aby se změnil. Proto jsme tady, abychom princip lásky povýšili na základní princip svého života. Naší věcí je hledat pravdu, milovat pravdu a žít podle ní. Šířit kolem sebe světlo, naději na lepší svět a pomáhat tvořit tento lepší svět v rodině, v níž žijeme, a ve společenství, do něhož jsme postaveni v tomto světě. Tomuto principu lásky zůstaňme věrni.

(P. Lukeš se přátelil s uměleckou elitou. Už proto, že sám byl spisovatelem. Dlouholeté přátelství mezi Karlem Svolinským a Františkem Lukešem se započalo v roce 1956. Kněz inicioval u Svolinského stovky kreseb.

Shakespeara, Thomase Manna a jiných. Venku mě obklopuje někdy taková neslušnost, jak říkám, arogance, špatnost. Tady jsem obklopen lidmi velikými, to mě tak nějak povznáší z té všednosti. Já už s těmito lidmi počítám jako se svými přáteli. Proto také nerad nějakou knihu ze své knihovny někomu dávám, protože by mně už chyběla. Jako bych ukázal nevděčnost těmto svým literárním přátelům.

František Lukeš měl to štěstí, že část života prožil s velkým českým básníkem Jaroslavem Seifertem. Jaké bylo setkání s takovým básníkem?

Setkání s takovým člověkem je vždycky svátkem, protože z takového člověka vyzařuje něco, co není obvyklé. Láska k životu, láska k člověku, ke všemu, co si lásky zasluhuje. Ale to nebylo to jediné. On dovedl to, co vyzařuje jeho osobnost, taky napsat. I takové, můžeme říci malé lidské city, dovedl vyjádřit nejkrásnější formou. Mám třeba na mysli cit k mamince, který patří k základu lidského života. Protože mu bylo dáno to zvláštní hlubší vidění tohoto světa, že neulpěl někde na povrchu, že všechno domýšlel, a že věděl, jak ty pravdy, které vyjadřujeme někdy prostými slovy, hluboce básnický vyjádřit. Proto jsem měl Jaroslava Seiferta tak rád, že byl básníkem. Já, když mluvím, tak mluvím zcela obyčejně. Ale

báseň, ta se dívá hlouběji dovnitř. Protože rozumem toho moc nepoznáváme. Domnívám se, že rozumem nepoznám ani vlastní mámu. Tu poznávám vlastním citem, je to moje máma, dala mně život, je to nejbližší bytost, kterou jsem kdy měl. Žil jsem pod jejím srdcem. A když tohle všechno ještě dovedeme básnický umocnit, pak je to dokonalá poezie, pak je to nová vznešená krása, nový svět, který každého zušlechtí, kdo do něho dovede aspoň trochu vniknout. Jaroslav Seifert napsal překrásnou knížku *Všecky krásy světa*, ve které popisuje svůj život, a to už ke konci, už když dělá rekapitulaci všeho, kdy už na všechno se dívá svým vyzrálým pohledem. Především pohledem svého osobního utrpení, které bylo veliké. Nebo pohledem zklamání, které prožíval za doby komunismu. A ještě těžší věc tu byla, loučení s vlastním životem. On už tušil, že tady nebude. Je to jeho vlastní životopis, ve kterém on se přiznává i k takovým jakýmsi nepravostem, ke svému bohémství a podobně. On říká, jaký skutečně byl, i když ví, že to nebylo dobré a správné. Konečně my všichni bychom takovými měli být, nezastrírat nic, uznávat své chyby, protože během lidského života se nadělá tolik chyb. A největší chyba je, to zastírat. Jestliže je tu nějaká chyba a člověk pozná, jak chybil, tak podruhé se toho vyvaruje, a totéž chtěl učinit i Jaroslav Seifert. Nechtěl bych říct, že to byl svatý Jaroslav Seifert,

to vůbec ne. To byl český básník. To byl člověk se svými přednostmi i se svými slabostmi. A co je to nakonec básnictví? To je výraz lidského citu.

Z doby mých návštěv poděbradského proboštství je příhoda, kterou František Lukeš zachytil ve své třetí knížce *Mám tolik práce, že si jdu raději lehnout. Mám ji moc ráda.*

U nás v Poděbradech na faře mne hledal jeden kněz. Zazvonil dole v předsíni a ozval se mu hlas mé hospodyně. Kněz se ptal, zda jsem doma, a on, jak mi později vyprávěl, uslyšel: „*Tady na faře už dávno není kněz, ale spisovatel a národní buditel*“.

Jak dalece je to přesné, nevím, ale jádro mi připadá jako celkem věcné. Ona slova asi narážela na to, že dělám všechno možné a že to kněžské je jaksi odsunuto stranou, že prostě píše knížky, rozhlasové projevy, články do novin, nebo mluvím v televizi. A že to všechno má jaksi buditelský obsah a že nemám na mysli už jen lidi věřící, ty z kostela, ale jaksi celý národ. Tenkrát jsem řekl, že by to bylo velmi málo, kdyby kněz byl knězem jen pro ty v kostele. Kdyby se soustředil jen na ně, nepochopil by Kristovo: „*Jděte do celého světa ...*“

Varhany v naší diecézi (12)

Kostely sv. Jakuba Většího v Jičíně a Narození Panny Marie v Hořicích

V doprovodu organologa Václava Uhlíře jsme s naším cyklem o varhanách v královéhradecké diecézi doputovali do Jičína. Kostel sv. Jakuba Většího se nachází v rohu náměstí mezi zámek a Valdickou bránou. Postavit ho nechal Albrecht z Valdštejna poté, co původní farní kostel sv. Jakuba předal řádu jezuitů a ti si při něm vybudovali kolej. Stavba děkanského kostela začala v roce 1627. Po požáru v roce 1681 byl barokně upraven. Dnešní podobu dostal po dalším požáru v roce 1768. O rok později došlo k propojení oratoře s panským sídlem a zámekem.

Uvnitř kostela to vypadá, jako by se zastavil čas. Krásně zdobené fresky na stropě, pozdně barokní zařízení z první poloviny 19. století, hlavní oltář s obrazem sv. Jakuba na bílém koni. Na kůru kostela se nacházejí varhany, které v minulých letech prošly náročnou rekonstrukcí.

Dvoumanuálový nástroj se 30 rejstříky postavil jeden z nevýznamnějších

(Jičín, hrací stůl

českých varhanářů Emanuel Štěpán Petr v roce 1903, a je to jeho opus č. 155. Tento varhanář pocházel z Opočna, vyučil se v Dobrušce u nástrojáře Františka Jiráčka a poté se odstěhoval do Prahy, kde pracoval u firem Schiffner a Eisenhut. Údajně také pobýval nějaký čas v dílně slavného francouzského varhanáře Caillaud-Colla.

V roce 1881 založil v Praze vlastní dílnu a postavil kolem 350 nástrojů. Jeho největší nástroje můžeme dodnes obdivovat v Praze. Jedná se například o třímanuálové varhany u sv. Ludmily na Vinohradech nebo v kostele sv. Cyrila a Metoděje v Karlíně. Jeho nástroje znějí dodnes nejen v Čechách, ale i na Slovensku, v Polsku, v Rumunsku, a dokonce i v Rusku. Byl také autorem řady vynálezů a patentů, zvláště v oblasti pneumatických traktur.

Našli bychom u jičínských varhan nějaký jeho vynález?

Právě varhany v Jičíně jsou jedním z prvních nástrojů (ne-li první), kde varhanář uplatnil vlastní konstrukci výpustkového pneumatického systému. Jde o to, že místo tónových ventilů nebo kuželek se přívod vzduchu k píšťalám reguluje pomocí míšků, které jsou v klidové fázi natlakované a uzavírají otvory pod píšťalami. Při stisknutí klávesy se z míšků pomocí pneumatické rourky a relé vypustí vzduch (odtud název „výpustkový systém“), míšek splaskne a umožní proudění vzduchu k píšťalám. Výhodou je rychlý ozev píšťal a minimální hlučnost při hře.

Počátkem 20. století byl tento systém považován za velmi zdařilý a mezi

varhaníky si brzy získal oblibu. Svědčí o tom i dobový zápis z kolaudace varhan v roce 1903, kde si nový nástroj varhaník pochvaloval a úsměvným způsobem popisoval, jak celý systém funguje: „*Pléno celého stroje jest majestátní a leskuplné, avšak vyznívá stále ještě ušlechtilé a vellebně. O nějakém křiku smíšených nebo nervy týrajícím dunění pedálových hlasů, jak tu a tam se při varhanách nejnovějšího data vyskytuje, není zde ani potuchy. Kabinetním kouskem lze nazvatí hrací stůl se svým řídicím strojem pneumatickým. Tu hemží se na sta olověných rourek semo tamo vedených a pod pedálovou klávesnicí ke vzduchovným spějících. V rourkách těch proudí vítr až po dobu hry, aby pak ventilem na konci rourky, jež ústí v hracím stolku, unikal a působil na složité relé pod samými vzduchovkami. Rourková pneumatika slaví dnes triumfy. Je to obdivuhodný vynález lidského ducha. Dlouholeté tužby naše jsou událostí tou ukojeny.*“

Brzy se však ukázalo, že životnost tohoto systému je dosti omezená a oprava bývá velmi složitá, nákladná a málo trvanlivá. Proto se od této konstrukce postupně upouštělo a varhanářství se postupně vracelo k tradičním mechanickým systémům nebo ke spolehlivějším elektrickým trakturám. Také zde v Jičíně se v průběhu celého 20. století o opravu varhan pokoušelo mnoho varhanářů, ale trvanlivost těchto nákladných oprav byla vždy velmi malá.

Co všechno obnášela poslední oprava zdejších varhan?

Dosud poslední oprava začala již v roce 2005 a po delší přestávce pak práce pokračovala až do roku 2018. Bylo to dáno

⊣ Jičín, pohled na varhany

tím, že každý rok se nepodařilo sehnat potřebné finance, a také tím, že se v Jičíně v posledních letech často střídal administrátor farnosti, a ne každý měl sílu v tak náročné akci pokračovat. Farnost totiž paralelně restaurovala varhany i ve Veliši a Ostružně, a ve všech případech se rozpočet pohyboval kolem 2,5 milionů korun. O to větší dík patří stávajícímu duchovnímu správci otci Prokopu Tobkovi za to, že tuto odvahu a energii měl a opravu v Jičíně dotáhl do zdárného konce.

Po špatných zkušenostech s předešlými opravami byla u jičínských varhan zvolena varianta přestavby pneumatického systému ovládání na elektrický. Tím se eliminovaly hlavní zdroje poruchovosti a šance na prodloužení životnosti nástroje je nyní mnohem větší. Práci provedl Ivo Roháč z Olomouce, se kterým jsme se setkali již ve Skutči a který se na podobné přestavby specializuje. Kromě elektrifikace traktury byly restaurovány a konzervovány všechny součásti varhan. Za pozornost stojí mimo jiné i rafinovaně umístěný výsuvný panel ovládání

elektrické traktury, který nijak nenarušuje původní vizuální a funkční podobu hracího stolu.

🔥 **Pojďme k tomu „kabinetnímu hracímu stolku“, kterým byl varhaník z počátku minulého století tak okouzlený.**

Nástroj má dva manuály a celkem 30 rejstříků a je to zároveň největší nástroj od varhanáře Em. Š. Petra v naší diecézi. Ačkoliv je to nástroj poměrně velký, jeho pléno nepůsobí v prostoru velkého kostela tak mohutně, jak bychom při pohledu na rozměrnou pseudobarokní varhanní skříň očekávali. Varhanář při stavbě evidentně respektoval přání varhaníka a jednotlivé rejstříky naintonoval (nazvučil) komornějším způsobem. Vyplývá to i z kolaudačního zápisu, kde si varhaník libuje, že pléno není křiklavé, ale lahodné. Dokonce píše, že zvuk varhan snese srovnání s orchestrem, což byl tehdy mimo jiné jeden z požadavků ceciliánské reformy, který na několik desetiletí ovlivnil varhanářství prakticky v celé střední Evropě. V praxi to znamená, že v rejstříkovém obsazení

⊣ Knižní tipy

Nakladatelství Portál

Portál, s. r. o., Klapkova 2, 182 00
Praha 8, t. 283 028 111, www.portal.cz
FB: nakladatelstvi.portal

Christina Steinlein, Mieke Scheier

Bez vody to nejde!

Encyklopedie pro školáky

Děti stále slyší, že by měly vodou šetřit. Proč? Dá se vypotřebovat všechna voda? Odkud pochází? Komu patří? Kromě odpovědí na podobné otázky se děti dozvědí o vodě v lidském těle, v přírodě, v historii, v hospodářství, o fyzikálních vlastnostech vody, o její souvislosti s klimatem. Bohatě ilustrovaná encyklopedie pro děti mladšího školního věku. Váz., 96 s., 249 Kč

Mark C. Purcell, Jason R. Murphy

Mindfulness pro zvládnání hněvu pro teenagery

Aktivity v této knize pomohou dospívajícím rozlišit mezi zdravými a nezdravými formami hněvu, naučí se díky nim vhodným rozhodovacím dovednostem, dokážou nalézt emoční rovnováhu a dokážou lépe vnímat své pocity tady a teď. Také se díky aktivitám naučí, jak lépe navazovat vztahy s vrstevníky, kamarády a rodinou. Brož., 144 s., 249 Kč

(Knižní tipy

Nakladatelství Paulinky

Jungmannovo nám. 18, 110 00 Praha 1
t. 224 818 757, objednavky@paulinky.cz
www.paulinky.cz

Michal Zamkovský

Sedm kroků k dobré zpovědi

Knižka není jen zpovědním zrcadlem či seznamem hříchů, jichž se dopouštíme, ale především praktickým pomocníkem, jakousi „duchovní mapou“, která nám ukazuje, jak se vrátit zpět k milosrdnému Otci. Průvodcem na této cestě je známý slovenský redemptorista Michal Zamkovský. Svěží, a přitom hlubokým způsobem vysvětluje v sedmi bodech základní atributy dobré zpovědi. *Brož., 72 s., 125 Kč*

Grzegorz Rys

Rozjímavý růženec

Lodžský arcibiskup nás provede modlitbou růžence rozjímavým způsobem. Jeho rozjímání nad jednotlivými desátkami růžence jsou velmi neotřelá; člověk se až diví, jak Boží slovo ve světle Ducha promlouvá k srdci. *Brož., 96 s., 129 Kč*

(dispozici) převažují základní osmistopé rejstříky nad alikvotními, celkový zvukový tón je temnější a nemá takový lesk, jako tomu bývá u starších nástrojů.

Jičínské varhany jsou toho důkazem, protože je zde drtivá převaha základních rejstříků a zvukovou korunu zastává pouze jedna Mixtura a jazykový rejstřík Tromba 8'. Na druhou stranu si zde může varhaník vychutnat nepřeborné množství jemných barevných odstínů, které lze různě kombinovat. Hravý varhaník si zde rozhodně přijde na své.

77 Hořice – město kamenné krásy. Ve spodní části hořického náměstí stojí kostel Narození Panny Marie. Původně gotický chrám roku 1738 zachvátil rozsáhlý požár a poškodil ho do té míry, že bylo rozhodnuto o jeho zboření a vystavění nového. V roce 1741 začaly stavební práce a o tři roky později byl kostel, postavený podle návrhu Kiliána Ignáce Dientzenhofera, vysvěcen. Za zmínku určitě stojí, že 21. listopadu 1820 byli v hořickém kostele Narození Panny Marie oddáni rodiče Bedřicha Smetany.

Na jejich svatbě se ale ještě hrálo na původní barokní varhany, které stihl, bohužel, neblahý osud. Podle zápisu v kronice tyto varhany zazněly naposled 17. září 1890 a poté byly spáleny na farní zahradě. Nahradil je nový nástroj od pražského varhanáře Emanuela Štěpána Petra.

Kronikář o této události zapsal tuto zprávu: „Dne 1. listopadu 1890, na Vše svaté, poprvé na nové varhany hráno. Jsou překrásné. Napřed měl místní děkan kázání na text Chvalte Hospodina na struny a na varhany, pak varhany posvětil a ředitel kůru Fr. Jirásek poprvé na ně spustil. Mnoho lidí bylo v kostele. Buď Bohu chvála!“

Nástroj z roku 1890 (opus 45) má celkem 26 rejstříků a Emanuel Štěpán Petr jej instaloval v neuvěřitelně krátkém čase – za jeden a půl měsíce. To svědčí o velmi dobré logistice firmy. Nástroj má na rozdíl od jičínských varhan mechanickou trakturu a tento způsob ovládnutí je i po 130 letech

(Pražský varhanář Emanuel Štěpán Petr (1853–1930)

zcela funkční. Samozřejmě i hořické varhany prošly několika opravami. Již v roce 1906 došlo k přestavbě kůru a varhany musely být rozebrány a na obnovený kůr znovu postaveny. V roce 1942 provedla větší opravu firma Melzer, v roce 1972 nástroj opravil František Nožina, a kolem roku 1980 došlo k ne příliš šťastné dispoziční úpravě. Dosud poslední velkou opravu provedla v roce 2004 krnovská firma Rieger-Kloss.

Varhanář Em. Š. Petr byl mistrem v intonaci. Jeho nástroje jsou zvukově kompaktní a jednotlivé rejstříkové řady jsou ukázkově vyvážené. Základem je samozřejmě precizní řemeslné zpracování každé píšťaly, ale konečný zvukový efekt musí dodat intonér, který píšťalu naintonuje, což znamená, že nastaví optimální parametry všech částí píšťaly, které mají na výsledný zvuk vliv. Většinou si varhany intonuje sám varhanář, ale existují i specialisté, kteří se věnují výhradně této činnosti a varhanáři si je najímají. Intonér musí každou píšťalu upravit tak, aby hrála správně nejen sama o sobě, ale i v celém rozsahu od basových tónů po diskant. Je to podobné, jako když například flétnista hledá správný nátisk. Také musí správně našpulit rty a regulovat množství i tlak vzduchu, který nástroj rozehraje čistě, bez nežádoucích pazvuků v co největším rozsahu.

?? Už několikrát jsem si všimla, že u popisu rejstříku na hracím stole je za názvem číslo s takovou čárkou. Například Principál 8'. Co to znamená?

To je pozůstatek starého anglického značení, kdy se měřilo ve „stopách“. Toto označení udává, kolik měří nejdelší otevřená píšťala (velké C) a pro varhaníka je to informace, že tento rejstřík zní v reálné zvukové výšce, jak by to znělo ve stejné poloze například na klavíru.

Například největší píšťala Principálu 8' (velké C) měří kolem 240 cm, protože jedna anglická stopa (délka boty dospělého člověka) měří cca 30 cm. Oktáva 4' je pak o polovinu kratší ($30 \times 4' = 120$ cm) a zní o oktávu výš. A tak bychom mohli pokračovat do dalších alikvotních řad. Naopak v pedálu bývají tóny hlubší a takový Principálbas 16' měří kolem 5 metrů. Jen pro zajímavost – nejdelší píšťalu bychom našli u největších varhan na světě v americkém Atlantic City. Má název Diaphone profunda 64' a měří přes 19 metrů.

?? Jaká hudba na hořické varhany nejlépe vyzní?

Všeobecně lze říct, že na nástroje Em. Š. Petra nejlépe vyzní hudba romantická. Zejména u těch větších nástrojů, jako jsou zde v Hořicích nebo v Jičíně, má varhaník k dispozici bohatý výběr rejstříků, vhodných právě pro hudbu z období

Hořice, hrací stůl

Hořice, pohled na varhany

romantismu. Ale nemusí to být vždy pravidlem. Například v roce 1923 přijel do Prahy Albert Schweitzer, světoznámý lékař, teolog, misionář, ale také varhanní virtuóz a muzikolog, který byl zároveň uznávaným znalcem díla J. S. Bacha. Pro svůj varhanní recitál si překvapivě vybral nástroj Emanuela Štěpána Petra v kostele sv. Klimenta na Novém Městě. Interpretoval na něj Bachovy skladby a zvuk varhan se mu prý zdál velice plastický. Přitom v Praze by se v té době jistě našlo několik daleko vhodnějších a stylovějších nástrojů.

?? Tak se ještě zastavme u krásně vedeného firemního štítku Emanuela Štěpána Petra.

U varhan Em. Š. Petr vždy najdeme pečlivě a přehledně zpracované hrací stoly. Nikdy na ně neopomenul dát velký nápis se svou firmou, nejlépe ve zlatě na černém podkladu. Jeho hrací stoly mají svoje charakteristické znaky, např. stejná rejstříková táhla s černým puntíkem uprostřed, táhla volných kombinací, bočnice klaviatur, nožní ovladače spojek, porcelánové popisy rejstříků nebo tvar varhanní lavice.

Na nástrojích Em. Š. Petra je samozřejmě znát tovární výroba, protože při takovém objemu výroby se musela řada prvků unifikovat, ale je zde patrný rukopis varhanáře, i sebemenší nástroj má svůj osobitý charakter. Vzpomínám si například na malé varhánky v Praskačce, které mají pouze sedm rejstříků, jsou dosud plně funkční a jejich zvuk je zcela jedinečný.

Také hořické varhany jsou po zvukové stránce obdivuhodné a podle mého názoru se jedná o jeden ze zvukově nezdařilejších opusů varhanáře Em. Š. Petra. Na rozdíl od jičínských varhan je zde celkový zvuk jadrnější, pléno má úžasný náboj, a přitom není agresivní a ani při delší hře se posluchač necítí zvukem přehlčen. Bezespory k tomu přispívá i nevšední akustika hořického barokního kostela.

Příště se s profesorem Václavem Uhlířem, autorem výpravné publikace Varhany královéhradecké diecéze, vydáme do chrámu sv. Barbory v Kutné Hoře a do katedrály Nanebevzetí Panny Marie v Kutné Hoře-Sedlci.

Popelec

V druhé polovině tohoto měsíce vstoupíme do postního období. Uvede nás do něho Popeleční středa. Čtyřicetidenní příprava na Velikonoce je jakoby symbolicky ohraničena dvěma dny, které požadují přísný půst. Na začátku je to Popeleční středa a na konci Velký pátek. Mimochodem oproti dřívějším dobám nebo východním křesťanům, jsme v našich tradicích velmi mírní. Jen dva dny náročnějšího postu za rok...

Ještě jedna zajímavost: když budeme chtít zjistit skutečný počet dnů postního období, zjistíme, že je to víc než čtyřicet. Proč? Protože i v této kající době je neděle považována za slavnostní den a je svým významem jaksí vyňata z postní praxe. A tak když neděle odečteme, dostaneme přesně čtyři desítky dnů.

Kde se vzal popelec a Popeleční středa?

Na to odpovídá v jednom svém textu opat strahovského kláštera P. Daniel Janáček, O.Praem.:

Sypat si popel na hlavu, vyhazovat hlínu k nebi, válet se v popelu – to vše bylo u primitivních národů výrazem smutku, bolesti, lítosti. Strach před smrtí velel člověku, aby se posypal popelem z oběti

nebo hlínou z hrobu, aby se uchránil před duchem zemřelého. Člověk se za maskou z popelu a hlíny cítil bezpečně. A když v Sýrii utkali pozůstalí sednout si na hromadu popela před branou města, znovu to byl útek a hledání bezpečí před duchem mrtvého, který mohl sídlit v domě, kde předtím dotyčný žil. Jiné národy, které neznaly strach před smrtí, se naopak snažily s mrtvými spojit, dokonce se nechávaly popelem z mrtvého očkovat, aby přijaly jeho dobré vlastnosti. Takové zvyky jsou nám dnes cizí a vzdálené. Ve starozákonní době – stejně jako v pohanské antice – byl popel symbolem smutku a pokání. V tomto pojetí jej od svého začátku užívá i křesťanské společenství. Popel byl sypán na hlavu nejprve jenom veřejným hříšníkům, připraveným činit pokání. Když tato praxe ustala, začal se popelec udělovat i ostatním věřícím. Na synodě v Beneventu (1091) doporučuje papež Urban II. všem kostelům zvyk udělovat popelec.

Jaký to má duchovní význam?

Dodnes je tradicí, že na popelec se používá popel ze spálených kočiček z Květné neděle předchozího roku, aby byla jasná návaznost na Velikonoce a Kristovu vykupitelskou oběť. Když kněz uděluje

tuto svátostinu, kterou může přijmout prakticky kdokoli, říká: „*Pamatuj, že jsi prach a v prach se navrátíš*“ nebo „*Čištění a věř evangeliu*“. P. Janáček pokračuje:

Člověk přijímající popel vyjadřuje spolu s kající církví změnu smýšlení, touhu vrátit se k Bohu a získat u něj ochranu a nesmrtelnost. Proto je popel taktéž symbolem očisty a zmrtvýchvstání. Je známo, že oheň očišťuje a popel je ohněm pročištěný prvek – je to poslední nespálitelný prvek země a první čistý prvek pro novou zemi. Kajícímu popel připomíná vlastní konečnost a poslední skutečnost smrti, přicházející po hříchu, ale také první krok k nekonečnosti, neboť „*smrt je konec života, ne lásky*“ (svatá Terezie).

Co ne a co ano:

Celá postní praxe rozhodně není jen jarní detox nebo snaha shodit pár kilo, které jsme nabrali během zimy, i když se to může navzájem doplňovat. Není to ani sebetřýznění, jako spíše snaha o osvobození od věcí, požitků a nectností, které nás zotročují. Není to také předvádění se kajícími na odív, protože naše ješitnost a pýcha nám pak ukradnou vše dobré, co nám pokání přinese. Rozhodně to není jen zbavování se něčeho, jako spíše očista a otevření se tomu, co nám nabízí Bůh.

Během postu máme možnost očistit své srdce, své postoje, vztahy, a tak se připravit na blížící se svátky Kristova vzkříšení. Proto půst by neměl být jen připomínkou Kristova utrpení a naší hříšnosti, ale také obnovou víry v Boží lásku a snahou na ni odpovědět naší vděčností a důvěrou. Samozřejmě s tím souvisí i touha tuto Boží lásku sdělovat druhým. Když se nám toto bude dařit, není co řešit.

S tomu vám všem ze srdce žehná

P. Jan Linhart)

Farní kostele sv. Filomény a sv. Jakuba v Koclířově

Sv. Filoména

Obnoveno Bratrstvo sv. Filomény v Koclířově

V neděli 10. 1. 2021, v den, kdy si připomínáme narození sv. Filomény, patronky farnosti Koclířov, panny a mučednice, patronky Světového živého růžence a dětí Mariiných byla v Koclířově ve farním kostele sv. Filomény a sv. Jakuba obnovena činnost Bratrstva této malé velké světice. Událost navazuje na historickou tradici koclířovské farnosti, s vděčností za záchranu a generální rekonstrukci farního kostela a přilehlého poutního prostranství, a to ve spojení s činností Světového apoštolátu Fatimy – Fatimského

apoštolátu v ČR v areálu bývalého kláštera a nového poutního místa Fatimy. Členství v obnově Bratrstvu sv. Filomény je na základě rozhodnutí mezinárodního prezidenta WAF Prof. Américo Pablo López Ortiz spojené s činností Fatimského apoštolátu v ČR.

I přes velká omezení probíhají v Koclířově programy každou první sobotu, vigílie a fatimské dny vždy 12. a 13. den v měsíci i s obnovou úcty sv. Filomény a letos, v Roce sv. Josefa, patrona Církve, též nad

Hřebečským tunelem v obnově kostele jemu zasvěceném. Pravidelné bohoslužby a modlitby probíhají každou třetí sobotu v 16.30 hod., vždy při zachování všech hygienických pravidel a omezení a jsou rovněž vysílány on-line.

Veškeré podrobnosti o činnosti Fatimského apoštolátu, nyní nově ve spojení s obnovou úcty ke sv. Filoméně a sv. Josefovi naleznete na www.cm-fatima.cz.

Hana Frančáková

Svatá Filoména

je katolická světice, která žila ve 3. století. Byla dcerou vládce malého státu v Řecku. Její rodiče dlouho nemohli mít děti a až po tajném přijetí křesťanské víry se jim narodila dcera. Dali jí jméno Lumena, což znamená „světlo víry“. V 11 letech se Filoména zaslíbila Kristu. Rodiče svou dceru milovali tak moc, že ji chtěli mít stále u sebe. Proto ji také vzali s sebou do Říma, když jim bylo hrozeno válkou. S Filoménu se setkal císař Dioklecián a chtěl si ji vzít za manželku. Sliboval, že dá otci Filomény celou moc jeho říše. Tehdy jí bylo 13 let. Odmítla ho, protože své panenství již zaslíbila Bohu a císař ji dal uvěznit na 40 dní. Podle legendy se jí ve vězení po 37 dnech zjevila Panna Maria. Filoména byla bičována do krve, ale Panna Maria jí ve vězení zahojila rány léčivým balzámem. Pak byla přivázána ke kotvě a vhozena do Tibery, ale andělé poslaní z nebe kotvu uvolnili a Filoménu přinesli na břeh. Dioklecián to připisoval čarodějnickým schopnostem, a tak dal Filoménu vláčet ulicemi Říma připoutanou na voze. Ocitla se opět ve vězení a ve spánku byla

zázračně uzdravena. Císař přikázal v záchvatu vzteku, aby ji lučišníci proděravěli svými šípy. Šípy ale nabíraly opačnou směr a usmrtily ty, kdo je vypouštěli. Nakonec jí byla setnuta hlava. Její ostatky byly nalezeny 24. května 1802 v Priscilliných katakombách (dnešní via Salaria v Římě) v hrobě vytesaném ve skále. Roku 1805 byl jistý Francis de Lucia v pokladnici vzácných sbírek křesťanského starověku ve Vatikánu u jejích ostatků zasažen náhlou duchovní radostí a požádal, aby ostatky byly uloženy v kostele v Mugnanu u Neapole. Brzy se její hrob stal poutním místem.

Její přimluvě jsou připisovány četné zázraky: uzdravení z rakoviny, z těžkého poranění, jeden muž měl být náhle uzdraven ze srdeční choroby. Filoména byla uznána papežem Řehořem XVI. za svatou podle zázraků a zázračných vyslyšení prosb. Mezi její oddané ctitele patřila celá řada světců: Jan Maria Vianney, Antonín Maria Claret, Jan Nepomuk Neumann, Petr Chanel, Petr Julián Eymard či Anna Maria Taigi.

Papežská misijní díla – zprávy z misíí

Malawi

Na svátek Svaté Rodiny proběhla ve farnosti sv. Františka v arcidiecézi Lilongwe slavnostní mše, při které přijali svátost biřmování 300 chlapců a dívek.

6. ledna proběhl celosvětový svátek Papežského misijního díla dětí. V diecézi Mzumzu oslavili tento den mši svatou a následně děti z Papežského misijního díla dětí předaly dary a potřebné věci spoluobčanům na venkovské dětské klinice. Ve spolupráci s dárci z České republiky zde papežské misie pomáhají zvláště sirotkům a chudým, podporují výdaje na hygienu, léky, uniformy a vzdělání.

Malawi – biřmování ve farnosti sv. Františka v arcidiecézi Lilongwe

Mexiko

Z dopisů od P. Jiřího Brabce LC

Milí přátelé misíí, srdečně Vás zdravím z jihovýchodního Mexika.

Tento rok je poznamenán na celém světě epidemií koronaviru. Zde jsme víceméně v karanténě už sedm měsíců a nikdy jsme nemohli obnovit mše a “normální” farní činnost. Nemohu říci, že se vláda nesnaží řešit situaci pandemie. Ale je poznat, že celková organizace je na úrovni rozvojové země. Mexiko má 130 milionů obyvatel, téměř milion infikovaných a skoro 100 000 úmrtí – což je velice vysoký počet.

Malawi – misijní den dětí

Někteří spolubratři kněží, a také náš biskup, se nakazili koronavirem. Všichni spolubratři našťastí přežili, včetně našeho sedmdesátiletého biskupa, který se nyní pomalu vrací do práce. V Mexiku zemřelo přes 100 infikovaných kněží a řeholních sester.

Jako farnost jsme také měli několik bolestivých ztrát mezi našimi spolupracovníky. Virus je nečekaně vyrval z jejich rodin. Myslím především na naši nejlepší katechetku z farního kostela, otce jednoho ministranta, jehož celá rodina byla infikována, a tak nemohli ani pohřbít otce... a dalších rodin, které trpěly podobnými osudy.

Stále je něco nového, také to, že jsem poprvé zažil tropický hurikán. Byli jsme potom dva dny bez elektřiny, někteří i déle, a bylo zaznamenáno hodně škod, zejména na stromech a sloupech elektrického vedení. Ale jsme Bohu moc vděční, že na poslední chvíli před pobřežím zeslábl ze čtvrté na druhou kategorii, což znamenalo velký rozdíl. Bylo to právě o svátku Panny Marie Růžencové. Pociťili jsme její ochranný plášť v tomto růžencovém měsíci.

Děkuji také Vám za vaše spojení, modlitbu a podporu.

Pomoc dětem v misíích

Papežské misijní dílo dětí (PMDD) na celosvětové úrovni formuje děti k zájmu o misie, a to modlitbou, vzdělávacími aktivitami a finančně. Děti se tak stávají misijními druhými v souladu s heslem „Děti pomáhají dětem“. Toto Dílo podporuje kvalitní školy a i možkolní asistenci nejchudším rodinám, katechetickou a komunitní pomoc v odlehlých oblastech, základní zdravotnickou péči, přispívá k záchraně sirotků bezprizorně žijících na ulici, dětí trpících podvýživou, vážnými nemocemi atd.

Na Dílo dětí můžete přispívat na účet PMD: 725404444/2700, VS 40. Za každý dar srdečně děkujeme!

Národní kancelář PMD

Na Kropáčce 30/1,
500 03 Hradec Králové
pmd@missio.cz
www.facebook.com/
PapezskaMisijniDila
www.missio.cz

Co dáš, to dostaneš

Paní Jetmarová z Vysokého Mýta loni doprovázela ke konci života svého partnera Jaroslava a v posledních dnech využila i péči Domácího hospice Alfa-Omega Ústí nad Orlicí. Tato služba na pomoc nevléčitelně nemocným a jejich rodinám, kterou v regionu poskytuje Oblastní charita Ústí nad Orlicí, bude podpořena i z výtěžku letošní Tříkrálové sbírky.

Onkologické onemocnění propuklo u pana Jaroslava v roce 2004. Byl ale svědomitý pacient, a tak se vše dařilo zvládat až do roku 2017, kdy se jeho zdravotní stav začal zhoršovat. Na Vánoce 2018 se vrátil z nemocnice s jasnou diagnózou, která mu ale nebránila dál milovat život, jak uvádí paní Marcela: „Věřil, že se uzdraví. Jezdil na kontroly, měl za sebou dvě dávky ozařování, bral léky na bolesti. Nemoc se naplno rozjela v roce 2019, ale ještě v lednu 2020 jsme byli na plese Karosy, protože Jarda tam dělal ve vývoji autobusů. Pak už to bylo náročné.“

V červnu 2020 podstoupil Jaroslav ozařování, které v jeho věku 80 let nebylo bez rizika. Jednoho rána se pak už nepostavil na nohy. Jaroslav byl velký bojovník, ale věděl také o své prognóze, jak vzpomíná paní Jetmarová: „Prosil mě, ať ho nikam nedávám, že by chtěl zůstat doma. Se vším mi hodně pomáhal, do poslední chvíle spolupracoval. Když měl velké bolesti, zařídili jsme polohovací postel a Charitu. Sestřičky z hospice k nám začaly jezdit 18. června, tlumily mu bolest, zkontrolovaly jeho stav. Těšil se, až přijdou, vtipkoval s nimi...“

Doprovázení umírajícího je náročná, 24hodinová služba. Odložit své potřeby a věnovat se pouze jemu. Svě o tom ví

ⓘ Zdravotní sestřičky Domácího hospice Alfa-Omega Ústí nad Orlicí dojíždí k těžce nemocným a pomáhají jejich rodinám s péčí i v době covidové. Foto: archiv Obl. charita Ústí n. Orl.

i paní Marcela: „Jarda byl vděčný, že mu věnuju čas a že může být doma. Hodně se potil, tak jsem ho pořád přestrojovala a převlékala postel. Stále měl chut' k jídlu, takže jsem mu vařila, co měl rád. Snažila jsem se, aby byl stále čistý, oholený, vonavý – jak byl zvyklý celý život. Kupovala jsem mu kytice do vázy, protože z nich měl radost. Žili jsme ze dne na den, protože jsme nevěděli, který den bude poslední. Byli jsme spolu třicet let a stále mi ukazoval, jak mám milovat život. Říkal mi, ať to nevzdávám a jdu dál...“

Jaroslav zemřel v srpnu doma a v klidu. Tak si to přál, a tak to díky domácímu hospici bylo možné. Paní Jetmarová prošla novou životní zkušeností, kterou hodnotí jako smysluplnou a důležitou: „Ta služba mě velice oslovila a naplnila. Bylo to intenzivní, náročné, ale zároveň mě to naplnilo velkou pokorou k tomu

člověku a k této práci vůbec. Vidím, jak je to důležité. Až si odpočinu, chtěla bych se hospicové myšlence věnovat dál a zapojit se nějak prakticky do služby umírajícím. Jarda mi stále říkával: „Co dáš, to dostaneš,“ a touto službou mi jeho slova došla nejen do hlavy, ale i do srdce. Bylo to těžké, ale děkuju za to.“

Téma umírání není populární, protože je smutné. Ale je důležité o něm mluvit. Počítat s tím, že život každého z nás jednoho dne skončí, a naplnit svůj život vděčností. „Všichni zestárneme. Všichni budeme na smrtelné posteli potřebovat podporu a lásku, abychom nebyli sami,“ uzavírá Marcela Jetmarová.

Bližší informace o službě Domácího hospice naleznete i na www.uo.charita.cz.

Tříkrálová sbírka kvůli covidu poprvé po síti

Pandemie zasáhla i do průběhu dobročinné Tříkrálové sbírky, která se letos konala netradičně online i v naší diecézi. Kvůli zprísněným opatřením PES 5 v lednu kolednické skupinky do ulic nevyšly, protože zdraví koledníků a dárců je pro Charitu na prvním místě. O koledu ale lidé nepřišli. Tři králové jim popřáli štěstí, zdraví a dlouhá léta alespoň po síti na www.trikralovasbirka.cz, kde mohli v bezpečí domova i darovat do online kasičky na pomoc nemocným a potřebným. Mnozí také přispívali do kasiček na veřejně přístupných místech ve svých regionech nebo dárcovskou SMS.

„Děkujeme všem dárcům za štědrost a solidaritu, že i v této nelehké době myslí na nemocné a potřebné. Díky také všem, kteří Charitám umožnili umístit tříkrálovou kasičku – úřadům, farnostem, obchodům, lékárnám, firmám, různým provozováním a institucím jako jsou i školky, zdravotnická zařízení nebo hasičské sbory. A doufáme, že za rok koledníci zase vyrazí do ulic a popřejí vám naživo,“ říká Ing. Anna Maclová, ředitelka Diecézní charity Hradec Králové.

Koledu oživily online akce a soutěže

Online koledu doprovodily i rozmanité akce pro koledníky a dárcy. Na Hradecu se celé rodiny s dětmi zapojily do akce „Zpívejte s námi tříkrálovou koledu“ a natočily své koledy, aby se tříkrálové poselství rozšířilo do co nejvíce domácností (videa jsou k zhlédnutí na www.charitahk.cz). V Pardubicích na Tři krále zahájili sbírku online i s požehnáním (více na www.pardubice.charita.cz) a v Přelouči odvysílali po síti Tříkrálový koncert žáků místní ZUŠ (více na www.prelouc.charita.cz). V Jičíně, Ústí nad Orlicí, Poličce a v dalších místech natočili i vlastní kolednické video. V Litomyšli školáci soutěžili

o nejhezčí malovanou kolednickou tašku, takže jsou vybaveni na příští rok.

Děkujeme rovněž všem divákům, kteří přispěli do sbírky v průběhu Tříkrálového koncertu, jenž odvysílala Česká televize v neděli 10. ledna na ČT. Díky i všem interpretům za podporu dobročinné akce svým uměním i v této krizové době.

Kde sbírka pomůže

Například Charity v Hradci Králové, Červeném Kostelci, Pardubicích, Poličce a Litomyšli z výtěžku Tříkrálové sbírky podpoří **hospicovou péči**. V Rychnově nad Kněžnou z příspěvků **obnoví vybavení Stacionáře sv. Františka**, kde pomáhají lidem s handicapem a seniorům. Na Náchodsku, Orlickoústecku i v dalších regionech z darovaných peněz podpoří **Charitní pečovatelskou službu**, která pomáhá potřebným i v době covidové. Charity v Trutnově, Dobrušce a Studenci z vybraných prostředků

nakoupí **zdravotní pomůcky** na pomoc svým klientům terénních služeb. Oblastní charita Havlíčkův Brod z části výnosu sbírky pořídí **svozové auto pro imobilní klienty** centra Petrklíč. Na Jičínsku z tříkrálových darů podpoří **dobrovolnické programy** na pomoc znevýhodněným dětem, seniorům a handicapovaným.

Část výtěžku věnují naše Charity také na **humanitární projekty na pomoc indickým dětem v nouzi**, které realizuje Diecézní charita Hradec Králové.

Přehled všech záměrů a také průběžné výsledky letošní Tříkrálové sbírky najdete na www.hk.caritas.cz a www.trikralovasbirka.cz (v době uzávěrky ještě bohužel výsledky nebyly známy, protože sbírka probíhala mimořádně až do 24. ledna).

Pokud jste v lednu online koledu propásli, tak nezuťejte. Online koledníci budou rozdávat radost a pomáhat na www.trikralovasbirka.cz až do 30. dubna.

Online koledníci budou letos rozdávat radost a pomáhat až do Velikonoc na webové stránce www.trikralovasbirka.cz. Foto: Charita Česká republika

Děkujeme všem dárcům za štědrost a projev solidarity s nemocnými a potřebnými, kterým naše Charity pomáhají, i v této nelehké době.

Poděkování patří také všem dobrovolníkům, charitním pracovníkům a všem lidem dobré vůle, kteří nám pomáhali při organizaci netradičního ročníku sbírky.

ⓘ Rychnovskou Farní charitu od letošního ledna vede paní Ilona Mikušová, na snímku s Anou Maclovou, ředitelkou Diecézní charity Hradec Králové. Foto: archiv DCH HK

(AKTUALITY)

Farní charita Rychnov nad Kněžnou má novou ředitelku

Rychnov nad Kněžnou: K 1. lednu došlo ke změně na pozici ředitele Farní charity Rychnov nad Kněžnou. PharmDr. Iloně Mikušové, která vyhrála výběrové řízení, předal pomyslný štafetový kolík dosavadní ředitel Mgr. Ondřej Barabáš. Paní Mikušová má dlouholetou praxi v oblasti sociálních služeb. Stála u zrodu a vedla Centrum Orion, z.s. pro rodiny s dětmi se zdravotní postihem v Rychnově nad Kněžnou. Působila také jako projektová manažerka ve Sdružení SPLAV, z.s. V nové pozici ředitelky rychnovské Farní charity chce především zúročit své odborné znalosti i bohaté zkušenosti a má také řadu plánů na další rozvoj služeb.

„Děkuji i touto cestou Ondřeji Barabášovi za vedení organizace a přeji mu spokojenost v dalším pracovním i osobním životě. Nové ředitelce Iloně Mikušové přeji pevné zdraví, Boží provázení a úspěšné zapojení do charitního díla,“ uvedla Ing. Anna Maclová, ředitelka Diecézní charity Hradec Králové.

Jana Karasová)

Předvánoční guláš pro lidi bez domova

Lanškroun: Tradiční česká pochoutka potěšila několik pravidelných klientů sociální služby, kteří navštívili vánočně vyzdobené Nízkoprahové denní centrum ve dnech 21. a 22. prosince 2020. „Předvánoční setkání lidí bez přístřeší“, které bylo letos uspořádáno již po páté, se neslo v duchu epidemiologických nařízení.

Výtečný guláš pro klienty každoročně vaří dobrovolníci z Domu dětí a mládeže Damián, suroviny dodává Obchodní družstvo Konzum. Maminky z Rodinného centra Dětský svět napečou cukroví a Oblastní charita Ústí nad Orlicí připraví vánoční balíčky. To vše bylo skvěle přichystáno i letos. Všem, kteří se na této akci podíleli, srdečně děkujeme. Co však chybělo, bylo společné posezení klientů u jednoho stolu za rytmů hudebníka Jirky Hurycha a jeho přátel, divadelní představení dětí z DDM Damián a společné setkání klientů i pracovníků NDC se zástupci města, tak jak to bývalo zvykem v předešlých letech.

Službu pro lidi bez přístřeší provozuje Oblastní charita Ústí nad Orlicí. Klienti sem mohou přijít podle svého uvážení kdykoliv během provozní doby. Ta je až do

31. 3. 2021 prodloužena od 8:00 do 16:30. „Služba je hlavně o tom, aby se měli klienti kde umýt a pobýt v bezpečí,“ říká vedoucí Martina Šedová. Lidé, kteří sem přijdou, jsou motivováni k pravidelným návštěvám. Pracovnice jim pomáhají se zorientovat v situaci související se ztrátou bydlení a podporují je při řešení jejich závažné životní situace.

Petra Hubálková)

Hovory s osobností

Polička: Hovory s osobností, která má zajímavý osobní či profesní život a názory, je pořad Českého rozhlasu Plus, v jehož vysílání 9. ledna byla hostem Jitka Kosíková, zdravotní sestra a nová posila poličského charitního týmu – služby Domácího hospice sv. Michaela. Jitka Kosíková od roku 2011 pravidelně spolupracuje s mezinárodní zdravotnickou a humanitární organizací Lékaři bez hranic, svoje zkušenosti úročí i v Česku a poslední tři roky pracovala pro domácí hospic Cesta domů. O zajímavé profesní i lidské zkušenosti se ráda podělí i s Vámi – nalaďte si rozhovor v audioarchivu Českého rozhlasu Plus na <https://plus.rozhlas.cz/>. Více také na www.policka.charita.cz.

Marcela Vraspírová)

ⓘ Zdravotní sestra Jitka Kosíková, nová posila týmu Domácího hospice sv. Michaela v Poličce, byla hostem Českého rozhlasu Plus. Foto: archiv Oblastní charita Polička

(AKTUALITY)**Nový evropský projekt
a adaptační kurzy pro cizince**

Hradec Králové: Integrační centrum pro cizince, které v Královéhradeckém kraji sedm let provozuje Diecézní charita Hradec Králové, zahájilo 1. ledna realizaci nového projektu s názvem Integrační centrum pro cizince AMIF/28/01. Projekt je financován Evropskou unií v rámci národního programu Azylového, migračního a integračního fondu a rozpočtu Ministerstva vnitra ČR a potrvá do 31. 12. 2022. Jakmile to bude možné, tak Integrační centrum letos spustí také adaptačně integrační kurzy pro nově příchozí cizince s názvem „Vítejte v ČR“.

Posláním centra je podpora integrace cizinců ze třetích zemí, osob s udělenou mezinárodní ochranou a nově také státních příslušníků států EU (s výjimkou občanů ČR) na území Královéhradeckého kraje do většinové české společnosti. Integrační centrum poskytuje cizincům bezplatně sociálně-právní poradenství a informační činnost, aktuálně v souladu s protiepidemickými opatřeními telefonicky a mailem. Dále pořádá pro cizince kurzy češtiny a sociokulturních dovedností v Hradci Králové i v regionech, které momentálně probíhají online. „*Jakmile to bude možné, tak v letošním roce zahájíme také realizaci adaptačně integračních kurzů Vítejte v ČR, které jsou od 1. ledna povinné pro nově*

příchozí cizince. Po uvolnění vládních nařízení plánujeme obnovit také kurzy češtiny a sociokulturních dovedností v prezenční formě“, říká Ing. Jan Kočí, vedoucí hradeckého Integračního centra.

Služby centra v posledních dvou letech využili nejčastěji cizinci ze zemí, jako jsou Ukrajina, Rusko, Ázerbajdžán, Mongolsko a Bělorusko. Tři desítky cizinců, zejména dětí, se doučuje češtinu i jiné předměty s charitními dobrovolníky, aktuálně online. Integrační centrum dále organizuje multikulturní a vzdělávací akce ve spolupráci s cizinci, školami a dalšími organizacemi v regionu, například tradiční festival Setkání národů a další akce. Nabízí také zázemí pro volnočasové a zájmové aktivity, pořádá sportovní turnaje a akce pro rodiny s dětmi. V době koronakrizy probíhají tyto akce a aktivity především online, každopádně vždy v souladu s aktuálními protiepidemickými opatřeními. Vloni se podařilo například uspořádat i dva děkovné koncerty pro zdravotníky v první linii a vietnamskou menšinu za šití roušek, dále natočit film a také cyklus vaření s cizinci z různých zemí nebo videokurzy češtiny, které jsou k zhlédnutí na YouTube kanále. Více také na www.cizincihradec.cz.

Projekt Integrační centrum pro cizince AMIF/28/01 je financován Evropskou unií v rámci národního programu Azylového, migračního a integračního fondu a rozpočtu Ministerstva vnitra ČR.

Jana Karasová)

„Když jsem slyšela, že pokud se nechcete učit, nikdo vám nemůže pomoci. Co když se ale učit chcete, jenže máte v cestě spousty překážek? Třeba jste chudí. Tak chudí, že si to většina z nás nedokáže ani představit. Nemáte zkrátka na výběr.

Adopce na dálku je projekt, který vznikl, aby děti, co jsou na tom nejhůře, na výběr měly. Aby se mohly vzdělávat a jednou to budou ony, kdo bude pomáhat druhým.

Věřím v tenhle jednoduchý koloběh. Svět bude zase o trošku lepší místo a my můžeme být součástí takového zkrášlování.

*Jana Ozoráková
scénaristka a dramaturgyně pro ČT*

Dejte i Vy šanci indickým školákům na lepší budoucnost!

Zapojte se do projektu Adopce na dálku® na pomoc chudým dětem v Indii. Jejich vzdělání můžete podpořit i menšími jednorázovými či pravidelnými finančními dary. Děkujeme Vám!

Kontakt: Adopce na dálku® – Diecézní charita Hradec Králové, adresa: Velké náměstí 37, 500 01 Hradec Králové, telefon: 495 063 177 (135), e-mail: adopce@hk.caritas.cz. Více také na

www.adopce.hk.caritas.cz Facebook: [adopce.dchhk.cz](https://www.facebook.com/adopce.dchhk.cz)

ONLINE KOLEDA na www.trikralovasbirka.cz POBĚŽÍ AŽ DO VELIKONOC

Tento rok vám budou online koledníci rozdávat radost až do 30. dubna. Navštivte ONLINE koledu na www.trikralovasbirka.cz v bezpečí svého domova a přispějte, prosím, do ONLINE kasičky.

Až vám koledníci zaspívají, přehrajte si požehnání Mons. Josefa Suchára z poutního místa v Neratově, vyberte si dárek a podpořte, prosím, Charitu, která pomáhá nemocným a potřebným ve vašem regionu.

Každá koruna pomáhá

Do Tříkrálové sbírky je možné přispívat i po celý rok odesláním dárcovské SMS ve tvaru: **DMS KOLEDA 30 (60 nebo 90)** na číslo **87 777** (více také na www.darcovskasms.cz) nebo finančním darem na sbírkový účet číslo **66008822/0800** u České spořitelny, **VS 777**.

Více také na www.hk.caritas.cz a u vašich Charit. Sledujte nás i na Facebooku.

Vinšujeme Vám hodně štěstí, lásky a hlavně pevné zdraví po celý rok 2021!

Děkujeme všem dárcům za štědrost a solidaritu s nemocnými a potřebnými, kterým Charity pomáhají, i v této nelehké době.

JSME S VÁMI!

Jsme s vámi i v nelehké době

- Modlíme se a slavíme s vámi mše online
- Posíláme vám slova pro potěchu duše
- Točíme pro vás povzbuzující videa
- Pořádáme pro vás online besedy a duchovní obnovy

NEVÁHEJTE NÁS KONTAKTOVAT!
VAŠE DIECÉZNÍ CENTRUM PRO SENIORY

e-mail: dcs@bihk.cz, cepelkova@bihk.cz
tel.: 737 215 328, 734 435 360, web: www.simeon.cz